

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole
a Politechnikai Iskola tanulónak és tanárainak lapja

No. 15

jun 2014.

- ~ IPA projekat: Građevine spajaju regione
- ~ Dramska sekcija Politehničke škole
- ~ Intervju: Hladno pivo
- ~ Vežbanjem do boljeg zdravlja

Profesor: U vreme rimskih osvajanja,
na Balkanskom poluostrvu živeli su
Iliri, Kelti, Tračani i Čačani.

BISERI

profesor: Ko će da mi kaže nešto o Eženu de Rastinjaku?
učenik: Znam ja nešto o tom Eždinjeru, ovaj, Žardingeru...

Beszélg meg tanulni!

Timár Mihály hűséges volt, mint egy férj.

Akhilleuszt az édesanyja belemártotta az élet vizébe,
és a farkát fogta.

Hetvenötös szögben és egy méterre állj a tanári asztalhoz,
és feleljél!

profesor: Književnost može biti narodna i...
učenik: Antinarodna!

profesor: Koju informaciju ne znamo u sledećoj rečenici:
Hi has lost his mobile. učenik: Marku telefona!

Sétálva fussunk!

profesor: Ko treba da odgovara da ispravi ocenu?
prvi učenik: Treba ja da odgovaram, ali eu sutra.
drugi učenik: Treba i ja, ali eu u avgustu.

Igazad van hazamenni.

GYÖNGYSZEMEK

POLIINFO

РЕЧ-ДВЕ О НОВОМ БРОЈУ И СТВАРНОСТИ ОКО НАС

У тренуцима док завршавамо 15. број нашег школског листа, у Србији трају поплаве - непогоде каквих, кажу, дуго није било на овим просторима, у овом облику и овом обиму. Пробуђене реке широм Балкана причају неку своју причу, нама нејасну и неразумљиву... Данима траје борба да се са њима споразумемо, да их припитомимо и умилостивимо...

Овај број школског листа састављамо систематично од почетка другог полугодишта, уредно бележећи школска и ваншколска дешавања. До пре неколико дана чинило нам се како смо претходних месеци урадили много и како је то што радимо важно и значајно и мислили смо како је то једина могућа стварност. Онда је проговорила Природа, а ми смо занемели.

Шта смо радили, како смо се забављали и шта нам је закупаљало пажњу претходних месеци, сведоче странице које следе. У овим тешким и драматичним тренуцима, све нам се то чини недовољно важно и далеко. Сада су дани пред нама дуги и пуни неизвесности. Све се променило и ништа неће бити исто као пре, баш као у оној песми... И поред жеље да се што пре

препустимо рутини свакодневице, знамо да то више није могуће. Указала се пред свима нама велика и моћна Природа, а пред њом се раширио страх. Не знамо шта ће се даље дешавати, шта ће доносити дани, а шта ноћи, али знамо да ту негде, међу нама, постоје и они који су се без страха супротстављали воденој стихији спасавајући жртве из Обреновца, и не марећи за свој, бринули за туђе животе. Ово је прилика да се захвалимо њему, Срђану Милодановићу, професору ликовне културе у нашој школи, сликару, и у слободно време рониоцу, а пре свега храбром и хуманом човеку. Био је то његов најбољи час - свима нама и за све нас!

Шта ће се даље дешавати, не знамо и баш зато пожелели смо да ову страницу посветимо актуелним дешавањима, не окрећући главу од онога што је наша стварност. Она је прилика да у себи пробудимо успавану људскост. Уосталом, кажу да се ништа не дешава случајно...

Редакција

Садржај / Tartalom

	ОКО ШКОЛЕ - AKTUALITÁSOK	4-8
	ПЕДАГОШКО ТОШЕ - PEDAGÓGUSSÁROK	9
	МАТУРАНТИ - ÉRETSÉGIZÓK	10-11
	ОДРУГЕ СТРАНЕ НАУКЕ - TUDOMÁNY	12-13
	КУЛТУРА - KULTÚRA	14-17
	СЛОБОДНО ВРЕМЕ - SZABÁDIDŐ	20-25
	СЛОБОДНО ВРЕМЕ - SZABÁDIDŐ	26-27
	ЗНАЊЕ ПУТОВАЊЕ - UTAZÁSOK	28-29
	ПРИЧАМ ВАМ ПРИЧУ - MESÉLEK	30-31
	СПОРТ - SPORT	32-33
	МОЈЕ СЕЛО ВЕСЕЛО - AZ ÉN VIDÁM FALUCSKÁM	34-35

Беата Ковач, ученица АТ 4/2 одељења, освојила је прво место у цртању и друго место у сликању на ликовном конкурс 47. уметничког такмичења средњошколаца у Бечеју.

директор: **Исо Планић**
главни и одговорни уредник, уредник редакције на српском језику: **Бранка Јовичић**
уредник редакције на мађарском језику: **Регина Мора, Мерцедес Варга**
уредник редакције на хрватском језику: **Владан Чутура**
уредник редакције на енглеском језику: **Александра О. Тиквицки**
технички уредник: **Тихомир Зораје**
лектура и коректура текстова: **Дијана Кртинић, Регина Мора, Мерцедес Варга, Владан Чутура, Александра О. Тиквицки**
графички дизајн, прелом и монтажа: **Тихомир Зораје, Мирјана Митрић**
фотографија: **ученици ГФТ 4/13 одељења**
штампа: графичка радионица Политехничке школе
тираж: 350 примерака
сајт школе: **www.politehnickasu.edu.rs**

штампано: јуна 2014. године

ДАН ШКОЛЕ

Дан школе, 26. април, ове школске године је у Политехничкој школи обележен изложбом макетне железнице која је организована у сарадњи са суботичким макетарима малих железница „Free Time Rail”. На изложби која је трајала од 26. до 28. априла, и коју је посетило више стотина заинтересованих грађана, представљени су железнички модели, али и макете ученика настале у оквиру школских предмета грађевинске струке. Захваљујући овој изложби, врата Политехничке школе три дана била су широм отворена свим ученицима, љубитељима макета и возова, успутним радозналцима, деци, и свима онима који се тако, бар понекад, осећају. Труд уложен у настајање овакве изложбене поставке пробудио је искрено дивљење посетилаца, а заинтересованост Суботичана за ову необичну изложбу указала је на потребу да се овакве или сличне изложбе с времена на време поново организују.

Редакција

ISKOLANAP

Április 26., a Politechnikai Iskola napjának alkalmából a Free Time Rail modellező társaság modellvasút-kiállítást szervezett az iskola tornatermében. Az április 26-28-ig tartó kiállításnak többszáz látogatója volt. Iskolánk tárt kapukkal várta az érdeklődőket, akik szinte csodálattal figyelték a mintegy 40 méter hosszú pályán Ausztria, Svájc, Németország és Királyhalom vasútállomásainak kicsinyített mását. A makettek az iskola mindhárom szakterületének: az építészetnek, a faiparnak és a nyomdászatnak az egyvelegét képezik. Zoraje Tihomir szaktanár volt a főszervezője ennek a Szabadkán első ízben megrendezett különleges kiállításnak, amely a makettezés szépségére hívta fel a közönség figyelmét.

ПОСЕТА МИНИСТРА ТОМИСЛАВА ЈОВАНОВИЋА НАШОЈ ШКОЛИ

У оквиру посете васпитно-образовним установама на територији града Суботице, у четвртак, 13. марта 2014. године, нашу школу обишли су проф. др Томислав Јовановић, министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије са сарадницима, Борислав Станићков, начелник Школске управе Западнобачког и Севернобачког округа, и мр Јадранка Којић, просветна саветница.

Министар Јовановић се током посете и обиласка школе упознао са условима и начином рада у Политехничкој школи, посетио је кабинет информатике, учионицу пејзажне архитектуре, а присуствовао је и часу медијације о превенцији насиља са ученицима одељења ГФТ 1/13, који је организовала педагошко-психолошка служба наше школе. Он је са ученицима и наставницима разговарао о актуелним питањима у области образовања и проблемима са којима се сусрећу, и истакао да сва деца треба да имају једнаке услове и квалитет образовања уз неговање културног идентитета и толеранције. Министар је истакао да у средњим стручним школама мора да буде далеко више практичног од теоретског рада, као и да огледни профили не треба да трају предуго. Министар Јовановић је нагласио да отварање преговора са Европском унијом у области образовања даје свима нама подстрек да брже одговоримо новим изазовима и указао на то да су неопходне реформе које ће подићи квалитет и побољшати образовни процес, и учинити да образовање постане примењивије у пракси.

Дијана Кртинић, професор

Министар просвете Томислав Јовановић и директор школе Исо Планић

Министар Јовановић у обиласку школе

ШКОЛА ЗАДОВОЉНИХ УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА

Тим за екстерну евалуацију Министарства просвете, науке и технолошког развоја посетио је Политехничку школу 31. марта и 1. априла 2014. године. Након дводневне посете, образовно-васпитни рад школе вреднован је највишом оценом (4). Највиша оцена резултат је залагања целог колектива Политехничке школе, а постигнути успех је још један доказ да Политехничка школа остварује своју мисију да образује и васпитава, подстиче лични развој и развија свест о правима и одговорностима ученика, и да је наша школа савремена школа задовољних ученика и наставника.

Дијана Кртинић, професор

Екстерни евалуатори у разговору са ученицима

ГРАЂЕВИНЕ СПАЈАЈУ РЕГИОНЕ

Суботичка Политехничка школа и Услужна стручна средња школа „Иштван Ведреш” из Сегедина (Мађарска) имају дугогодишњу заједничку сарадњу, а чак су и зграде у којима се налазе ове две школе, по годинама када су изграђене, веома сличне.

У оквиру ИПА програма прекограничне сарадње Мађарска - Србија, одобрен је пројекат Политехничке школе „Неговање заједничког културног наслеђа кроз едукацију у циљу стварања јединствене регије што је предуслов одрживог развоја”. Укупан буџет пројекта је око 130.000 евра. Реализација пројекта траје од 1. фебруара 2013. до 31. августа 2014. године.

Носилац овог пројекта је Политехничка школа, а циљ је промоција заједничког културног наслеђа и допринос стварању заједничког културног идентитета регије.

Тема пројекта је упоређивање развојних фаза градова Суботице и Сегедина, односно проучавање локалне историје архитектуре. У оквиру пројекта, ученици из одељења АТ 2/1, АТ 2/2 И ГФТ 4/13, путовали су у среду, 25. септембра 2013. године, у Сегедин, где су фотографисали значајне објекте у том граду, а узвратна посета ученика и наставника сегединске школе била је у понедељак, 30. септембра.

Пројектом, који ће трајати до краја јула 2014. године, биће успостављени нови контакти, као и нови потенцијали за даљу сарадњу између едукативних и културних институција у регији. Вишејезична стручна предавања, занатски камп о декоративним елементима сецесије, развијене студијске стазе у оба града објављене на мапи и камп макетарства, само су неки од програма који ће бити реализовани током овог значајног пројекта.

Директор Политехничке школе Исо Планић и директор Центра стручних школа из Сегедина Атила Деак потписали су још 16. новембра 2012. године уговор о партнерству. Потписивању уговора присуствовали су заменик покрајинског секретара за образовање, управу и националне заједнице Гордана Пушић, директор Услугне стручне средње школе „Иштван Ведреш” Ласло Добо и Марта

Израда макета

Добо, члан суботичког Градског већа задужена за међународну и регионалну сарадњу.

Циљ пројекта је промовисање заједничког културног наслеђа уз ослањање на интензивну културну и образовну сарадњу наставника и ученика сегединске и суботичке школе.

Тема се односи на локалну историју архитектуре, а конкретније на упоређивање развојних фаза Суботице и Сегедина, са циљем неговања заједничког културног наслеђа кроз едукацију, са задатком стварања јединствене регије, што је предуслов одрживог развоја.

Добре партнерске односе доказују и програми реализовани у сарадњи ове две школе. Последњи у низу представља пројекат у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње између Републике Србије и Републике Мађарске. Од фебруара 2013. године, кроз разне едукативне садржаје, наставници и ученици партнерских школа упоређују развојне фазе града Суботице и града Сегедина од средњег века до периода сецесије. Осим промоције заједничког наслеђа у култури, циљ је и да се то културно наслеђе учини опипљивим,

КАМП МАКЕТАРСТВА У СЕГЕДИНУ

Циљ нашег одласка у Сегедин на камп макетарства био је прављење макете некадашње суботичке тврђаве о којој се не зна много. Макету смо правили на основу скица и слика које су остале очуване. Екипа из Мађарске била је задужена да уз помоћ ученика Политехничке школе направи макету Фрањевачке цркве и самостана. Први од пет дана на кампу био је предвиђен за упознавање са ученицима из Сегедина и представљањем задатака који нам предстоје. Били смо подељени у екипе које су током кампа радиле „пуном паром.” Трећег дана макете су почеле да задобијају препознатљиве облике. Иако нико није веровао да ће пројекти бити завршени у року, испунили смо очекивања и предали их на време. Сви који су имали прилике да виде макете, били су презадовољни. Иако је рад на стварању ових макета био напоран, мањи проблеми на које смо наишли током рада успешно су решавани захваљујући добром друштву и позитивној атмосфери. Камп макетарства и све оно што смо на њему урадили, остаће ми у незаборавном сећању.

Борис Хуста ВТ 3/3

Макета сегединске Фрањевачке цркве и самостана

Макета суботичке тврђаве

интензивирањем сарадње у образовању. Јачање партнерских школа иновативним методама и подстицањем ученика, наставника и стручњака да активно учествују у образовним процесима, приоритет је Програма, а очекујемо да ћемо будућу сарадњу унапредити заједничким дидактичким материјалима о локалној, регионалној историји архитектуре - истакао је Исо Планић.

У Сегедину је током новембра 2013. године одржан камп макетарства, а у Суботици је у мају 2014. године одржан занатски камп о декоративним елементима сецесије. Пројекат се завршава изложбом ученичких радова и такмичењем из области локалне архитектуре.

Политехничка школа, у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње Мађарска - Србија, одштампала је приручник „Грађевине Суботице и Сегедина”, на српском, мађарском и енглеском језику. Он је резултат сарадње суботичких и сегединских ученика и професора. Приручник је богато илустрован, са кратким историјатом 30 суботичких и 30 сегединских грађевинских објеката.

Наталија Т. Тољагић, професор

SZEGED ÉS SZABADKA EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A szegedi Vedres István Szolgáltatási Szakképző Iskola és a szabadkai Politechnikai Iskola együttműködése már évek óta tart. 2013-ban az IPA program keretében ismét közös vállalkozásba fogtak: Magyarország-Szerbia Határon Átnyúló Együttműködési Program. Ez a projekt az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg. Ezt megelőzően 2012-ben iskolánk igazgatója, Iso Planić és a szegedi iskola igazgatója, Deák Attila aláírták a partnerségről szóló szerződést, ezzel mintegy megindítván a nemzetközi és a regionális vállalkozást a két intézmény között.

A két iskola tanulóinak és tanárainak közös munkájának első megfogható eredménye a *Szabadka és Szeged épületei a történelem tükrében* című kiadvány. Ez az ún. jegyzetfüzet a két város kulturális örökségét, konkrétan építményeit hasonlítja össze. A sok eltérés mellett rengeteg hasonlóság is felbukkan, hiszen az egy régióba való tartozást nem vitathatja senki. Az építészettörténeti szövegeket az épületekről készített gyönyörű képek teszik látványossá; a kiadvány bevezetőjében pedig Szabadka és Szeged történelmébe nyerünk betekintést. Az AT2/1, az AT2/2 és a GFT4/13 osztályok tanulói vettek részt a könyv elkészítésében. Az általuk készített fotók díszítik a művet, és a városok, azok épületeinek megismerésén kívül a legjobb fotóalkotások jutalmazása is a cél.

Ősszel a Szegeden megvalósuló makett-tábor is a projekt része volt, melynek keretében a tanulók, tanáraink irányításával, a makettezés során elkészítették a szabadkai vár és a szegedi alsóvárosi ferencesek templomának kicsinyített mását. Az elkészített alkotások a projekt lezárását jelentő kiállítás részét képezték.

Májusban kézműves tábort szerveztünk Szabadkán, ahol ismét tanáraink és diákjaink közös munkájának eredményeként olyan alkotások születtek, amelyek a kiállítás részét képezték. A húsz szegedi és a húsz szabadkai diák betekintést nyert a tűzzománc, fafaragás, üveg- és agyagfestés rejtelmeibe. A projekt során tanultakról, a tapasztalatról, az épületekről, a két város történelmi fejlődéséről szóló ismeretekkel kapcsolatos kvíz, és a már említett kiállítás

zárja 2014 júliusában ezt a nagyszabású közös határon átnyúló vállalkozást.

HATÁRON ÁTNYÚLÓ MODELLEZŐTÁBOR SZEGEDEN

Iskolánk tanulói 2013. november 25-től 29-ig részt vettek Szegeden egy modellezőtáborban, ahol a szabadkai vár és a Szeged-Alsóvárosi Ferences Templom és rendház makettjét készítettük el. A tábor a Magyarország-Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program keretén belül zajlott. Öt osztályból választották ki azokat a diákokat, akik értenek a modellezéshez. Két tanár kísért bennünket: Erdélyi Szilárd és Tekenyős Áron.

Első nap ünnepélyes megnyitó műsorral és ajándékokkal fogadtak, majd az iskola aulájában megvendégelték bennünket. Ezután megismerkedtünk a szegedi diákokkal, s meglátogattuk azt a kolostort, amelyről a makettet kellett elkészítenünk. Körbevezettek bennünket, és elmesélték a kolostor történetét. Alig vártuk már, hogy elfoglaljuk a szállásunkat a négycsillagos Novotel Hotelben. Vacsora után szabadidőnk volt. Második nap a szállodában reggeliztünk, majd az iskolába mentünk, ahol mindenki megkapta a feladatát – kezdődhetett a modellezés. Mértünk, vágunk, ragasztottunk, megtanítottuk a szegedieket az úgynevezett tapétavágóval vágni. Gyorsan telt az idő, ebédeltünk a közeli étteremben, majd folytattuk a munkát. Este színházba látogattunk, ahol a Carmina Burana című tancos, zenés darabot néztük meg. A harmadik és a negyedik nap is hasonlóan telt, de a modellkészítés után jutott idő arra, hogy az Árkád Szeged Bevásárlóközpontot bejárjuk. Szerencsére volt GPS a telefonon, így nem tévedtünk el. Utolsó nap előadásokon vettünk részt, fényképezkedtünk, búcsúzkodtunk, és elérkezett a hazafelé indulás ideje.

Nagyon jól éreztük magunkat, rengeteg élménnyel gazdagodtunk, új emberekkel ismerkedtünk meg. Örömlénk, ha a közeljövőben több ilyen jellegű tábort szerveznének, mert ezzel sok tapasztalatot szerezhettünk!

Szekula Nikita és Nagy Evelin AT 3/2

szerkesztőség

МЕДИЈАЦИЈА, НЕ МЕДИТАЦИЈА!

Медијација или посредовање је поступак у којем стране које су у сукобу слушају једна другу сагледавајући позицију друге стране и покушавају да решење које је прихватљиво за обе стране пронађу мирним путем.

Секција медијације у Политехничкој школи постоји од прошле школске године, а у њој учествују по два ученика сваког одељења од првог до четвртог разреда. Током часова медијације, ученици имају прилику да науче да решавају конфликте на ненасиљан начин уз помоћ перформанса које изводе подељени у групе. Обука за вршњачког медијатора трајала је три дана по пет сати, а ученици који су били заинтересованији и активнији, имали су прилику да часове медијације похађају још два додатна дана по пет сати. Као резултат ових активности оформљена је група школских медијатора. Сви вршњачки медијатори су за време секције имали прилику да пораде на себи, да се самоохрабрују, да излажу своја мишљења, да се упознају са осталим ученицима наше школе, па су се стекла и нека нова пријатељства. Уз низ игара и активности као што су: зашто је важно слушање, како ме виде други, ко сам ја, како се осећам кад ме неко слуша/не слуша, постали смо богатији за још које искуство више. Иницијатори ове секције су школска педагошкиња Светлана Бељански и психолошкиња Александра Радуловић Зеленика. Уз њихову помоћ и знање које су нам пренеле, спремни смо да научено пренесемо другим ученицима, професорима и представницима Савета родитеља.

РАСКРШЋЕ

Ево нас на истом месту као и протеклих година... У истој згради, истој установи... Седим у својој клупи, око мене моје одељење, а надамак мене моја професорка српског језика. Напољу је кишно, суморно јутро које подстиче на размишљање...Ту је и „добра“, стара, кредом умрљана табла на коју су полегли сунђер и трошна креда. Црвени дненик је ту како би бројао све наше изостанке, несташлуке, добре и лоше оцене. Све је ту и све је исто као пре, али не задуго, јер чека нас - раскршће.

Раскршће је незаобилазно у нашим годинама. Сада је време када се пред нама отварају разни путеви. Те путеве сами себи крчимо, јер свако од нас је кројач своје судбине. Већина нас жуди за оним путем на чијем се циљу налазе успех и срећа. Многи нису свесни да је тај пут пун трња, густе траве и живица, а да се иза само једне крије златна светлост среће. У тај поход за срећом требало би да кренемо као у поход на Месец. Месец је исто тако голем и проткан сјајем, и истовремено недокучив као и успех. Успеху се можемо приближити, можемо га доживети, али веома тешко бити на врху њега. На врху успеха је као да си на врху Месеца. Увек се нађе неко бољи, смелији, неко кога није страх да помера границе.

Померање граница је велика моћ. Људи су бића која могу много ствари да промене и допринесу добробити човечанства. На нама је одлука и воља да ли ћемо се довољно осмелити и бити храбри да, пре свега, учинимо себе моћнима, а потом уверимо и друге у исто и учинимо нешто велико.

Мирјана Мијаиловић ГФТ 4/13

илустрација Виктор Барат АТ 3/2

ПРОСЛАВА ГОДИШЊИЦЕ МАТУРЕ

На прослави годишњице матуре

Генерација матураната која је своје средњошколско школовање завршила пре пуне 64 године у Техничкој средњој грађевинској школи у Суботици, организовала је своју 13. прославу годишњице матуре. Сусрет шесторо, од

У разговору са некадашњим матурантом

четрдесетпеторо некадашњих матураната, уприличен је 16. маја 2014. године у гостиони „Нирвана“, где су се некадашњи ученици у пријатној атмосфери присетили незаборавних тренутака свога школовања и своје младости, али и времена у ком су и учење и знање били високо вредновани. Животна искуства и богате каријере некадашњих матураната о томе још увек живо сведоче указујући на то какав треба да буде однос према школовању и свему оном што доноси и наша будућност.

Тамара Шарчевић и
Александра Бубуљ ГФТ 3/13

Интервју: Igor Firstner, помоћник директора за
наставу на Visokoj tehničkoj školi

VISOKA TEHNIČKA ŠKOLA

Vreme je odluke - šta upisati, kuda i kako dalje... U želji da vam pomognemo, predstavljamo Visoku tehničku školu u Subotici.

Recite nam nešto o istorijatu Visoke tehničke škole.

Osnovani smo 1960. godine od strane Autonomne pokrajine Vojvodine. Na početku smo imali obrazovane profile mašinstva i elektrotehnike, i to je trajalo sve do sredine devedesetih godina, kada smo počeli da obrazujemo i profile informatike. Od 2007.

godine smo prerasli u Visoku tehničku školu strukovnih studija, jer smo se akreditovali po novom zakonu u visokom obrazovanju, i tada smo akreditovali šest studijskih programa: razvoj proizvoda sa mehatronikom, termotehniku sa ekonomijom, oblasti mašinskog inženjerstva, elektroniku sa telekomunikacijama, automatiku sa energetikom, tehničku informatiku, internet i elektronsko poslovanje. Osnovne studije traju tri godine. Postojimo preko pedeset godina. Mi smo u okolini jedina ustanova koja obrazuje tehnički profil.

Kako izgleda prijemni ispit?

Kao i u svim visokoškolskim državnim ustanovama, prijemni ispit je obavezan. Budući studetni sredinom jula meseca, dođu, prijave i biraju na koji studentski program žele da se upišu, zavisno od toga koji se studentski program izabere, od ponuđena tri. Ako želite na neki od studijskih programa iz mašinstva, mehatronike i elektrotehnike, polaže se prijemni ispit iz matematike. Ako želite na studijski program informatike, onda je prijemni ispit iz osnova računarstva, a ako želite na tehnički komunikacioni menadžment, onda možete da birate da li želite da polažete prijemni ispit iz matematike, informatike ili opšte kulture, bitno je samo da se odlučite za jedno. Oni su pismenog karaktera, odgovori su ponuđeni, vi zaokružujete onaj za koji mislite da je tačan.

Postoji li pripremna nastava za prijemni ispit?

Organizujemo pripremn kurs iz matematike i osnova računara, koji traje nedelju dana.

Kakve su mogućnosti da se školovanje nastavi nakon završetka studija?

Moguće je upisati se na četvrti stepen obrazovanja, ali zavisno od fakulteta gde želimo da nastavimo obrazovanje. Može da se desi da moramo da polažemo razliku pre upisa na sledeću godinu.

Kakve su mogućnosti zapošljavanja nakon završetka studija u Vašoj školi?

Mogućnosti su srazmerno dobre u odnosu na opšu situaciju u zemlji. Mnogi naši studenti su se odmah nakon završetka studija zaposlili kao inženjeri, kako kod nas, tako i u inostranstvu.

Zašto upisati Visoku srednju školu?

Postojimo već pedeset godina i dobro radimo svoj posao. Nalazimo se u Subotici, i samim građanima, budućim studentima, na taj način olakšavamo troškove stanovanja.

Koji je Vaš savet srednjoškolcima?

Učite i nemojte ostati samo na srednjoj školi, danas svi završavaju srednju školu.

Aleksandra Bubulj GFT 3/13

A SZABADKAI VTŠ MŰSZAKI SZAKFŐISKOLA

Végzős középiskolásként, szakközépiskolásként gyakran megemlítjük a címben szereplő tanintézményt. Hogy miért is? Több, itt tanuló főiskolással beszélgettem, hogy válaszolni tudjak a kérdéseimre.

Rengetegen azért íratkoznak be erre a főiskolára, mert magyar nyelven is folyik az oktatás. Nagy probléma ez a Vajdaságban, műépítész technikus leszek, és ahhoz, hogy folytassam tanulmányaimat az anyanyelvemen, külföldre kell utaznom, annak ellenére, hogy van „magyar” építészeti egyetem Szabadkán is.

A másik kedvező tény pedig a mai közkedvelt szakirányok megléte ebben az intézményben, amely jelenleg öt fő irányból áll, mégpedig: informatika, elektrotechnika, gépészet, mechatronika és menedzsment. Bár az első év főként általános tantárgyakból tevődik össze, a harmadik évre már teljesen szakosodik.

Talán még gyakran előforduló kérdés lehet a felvételi vizsga nehézsége. Nos, az ide való bejutást egyik riportalanyom sem találta lehetetlennek, elérhetetlennek. A felvételi témája szakonként változó, lehet informatika, matematika vagy általános tájékozottság.

Az iskola színvonala közepes, a tanárok megállják a helyüket, felszereltsége folyamatosan fejlődik, bővül. Az egyik hallgató elmondása szerint néhány terem már korhű számítógépekkel van felszerelve, és a műhelyek is megfelelőek, „amire szükség van, megtalálható”, nyilatkozta az egyik riportalanyom.

Az itt tanulóknak évente többször van lehetőségük versenyekre járni, még külföldre is. Itt megemlíteném a Bosch szervezte egyik vetélkedőt, amely elektromos fűrók hajtotta járművekről szól. Felettlőbb izgalmas és érdekes a hozzáértőknek.

A diplomálás utáni munkalehetőségek nem túl biztatóak itthon, érdemes külföldre menni az állástalálás, illetve a jobb fizetés érdekében.

Mindent összevetve egy jó képet tudtam alkotni a főiskoláról, arról a Szabadka szívében található intézményről, melynek útját talán majd én is végigjárom.

Francia Dániel AT 4/2

Jubilej: 100 godina od početka Prvog svetskog rata

VELIKI RAT - JUBILEJ SMRTI

■ piše: Georg Odri, profesor

„Vidim kako ljudi ustaju i kreću hodom napred; i ja s njima polazim, u jednom staklenom delirijumu, gde vidimo da neki od nas kao da zastanu, pognu glavu, i pažljivo se spuste na kolena, i prevale se na jednu stranu, i leže nepomično. Drugi se valjaju i kotrljaju, urličići, i u najvećem strahu me grabe za nogavice, a ja moram da se otržem od njih, a prašina i blato na mom ogrtaču polako menjaju boju, iz sive u crvenu. Čitav ovaj istureni deo fronta, prekriven je, i to nekoliko stotina metara u dubinu, prekrivačem od bele vune - to je dim od eksplozivnih granata! Najveća kanonada u ovom ratu, najveća u istoriji sveta. Kazaljke časovnika vuku se polako napred, a dumbiranje granata dostiže nov intenzitet. Sada je to jedna neprekidna vibracija, kao da Votanu (nem. Votan, germanski bog rata) ovaj naš šuplji svet služi kao bubanj, pa on po njemu udara toliko da Zemljina kora podrtava. Ništa ne može ostati živo pod ovom kišom čelika koji se rasprskava...“, napisao je britanski vojnik, u dnevniku, opisujući pakao na

Somi - pakao, nezamisliv, iracionalan, kužan, bremenit smrću, kada je sunovrat života, samo u prvom danu bitke, zadesio 20.000 Britanaca, a do njenog kraja, u naredna četiri i po meseca, 300.000 duša. Statistike o gubicima u drugim klanicama globalnog ludila govore o 220.000 mrtvih kod Verdona, 100.000 kod Mazurskih jezera, 50.000 kod Tanenberg, 10.000 na Kajmakčalanu, 70.000 u albanskoj golgoti... da bi sumaran bilans stradalih u paklenom grotnu svetskog rata iznosio preko 15 miliona poginulih i preko 20 miliona ranjenih ljudskih bića.

Izgledalo bi, pomislili bi izvesni umovi, sasvim svrsishodno da se iznese

kritika na račun Gavrila Principa, Apisa, i još ponekog sa ovdašnjih prostora, pa da im se oprost, jer nisu znali šta rade. Ovakav pristup bi mogao da nađe opravdanje, posmatrajući problematiku sa distance prohujalog veka i zaborava, slaveći pristrasnosti svih historiografija sveta, koje je, zarad nacionalnog romantizma, verovatno, nemoguće izbeći, da nije činjenica koje su stvarali „veliki“ - „jako veliki“ ljudi, kreatori svoga vremena - kreatori koji su geopolitički krojili, a nestanak smisla života, volje za životom i njega samog, opravdavali idealima „elita“, ili jednostavno, zanemarili.

Istraživanjem te linije, ali ne, isključivo, u cilju opravdavanja postupaka, gore pomenutog, balkanskog društva, koje, verovatno, u svoje planove o neutralisanju Austrougarske vlasti na istom poluostrvu, nije preterano ukalkulisalo bremenitost svetske političke situacije s kraja XIX i početka XX veka, i tačku usijanja kojoj je neumitno stremio vulkan svetskih šovinstičkih ideja, tehnološki nalickan mirisom baruta i sjajem čelika, a zapravo ofarban krvlju, moglo bi se otići u davna pradavna vremena do iskonskog momenta kada je čovek poželeo nešto čovekovo i osmislio rat, ali će, za ovu priliku kraćeg prikaza mehanizma smrti Velikog rata, biti dovoljne i misli njegovih ideologa - ideologa tamne strane.

Ideja Žozefa Artura de Gobinoa, rodonačelnika sofisticiranog obrazložene rasističke misli, koji je u svom „intelektualnom“ produktu, nazvanom „Esej o nejednakosti ljudskih rasa“, nastalom sredinom XIX veka, govorio: „Crna vrsta je najniža, i nalazi se na dnu lestvice. Životinjski karakter, koji se pojavljuje u obliku karlice, je ono što žigoše crnca od rođenja i što unapred baca senku na njegovu sudbinu... Bela rasa se razlikuje po osobitoj privrženosti životu. Oni bolje znaju kako da ga koriste i zbog toga im je život dragoceniji, kako svoj tako i tuđ. Kad su okrutni, oni su svesni svoje okrutnosti, pitanje je da li takva svest postoji kod crnaca...“ bila je ideja vodilja kompozitora budućeg, strahovitog sudara sila Antante i Trojnog saveza i „malih“ naroda, uvučenih u vior razaranja. Evidentna je, u mislima ovog čoveka, zloupotreba

darwinizma i najava institucionalnih metoda - metoda sile za pokoravanje i opasuljivanje inferiornu necivilizovanih crnaca prema kojima je „majka priroda“ zgrešila, jer ih nije na vreme upoznala sa dobromerom misionarskom okrutnošću superiorne bele rase.

Nije dugo trebalo, pa da se nakaradan prikaz evolutivnih postulata poveže sa osvajačkim težnjama svetskih (evropskih) kolonijalnih aspiracija i pronađe afirmaciju u politici sile i silovanja Afrike, delova Azije, Balkana...

„U ovim vremenima Francuska mora da bude velika nacija, ona mora da bude velika zemlja koja forsira sve svoje uticaje na sudbinu Evrope i propagira i prenosi, svugde gde može, svoj jezik, običaje, zastavu, oružje, intelekt...“ reči su Žila Ferija, predsednika vlade Francuske, izrečene zgodnom prilikom 1883. godine kao apoteoza opravdanja osvajačkih hormona samopozvanih i samopozvanih spasitelja svetske civilizacije - apsolutno i nominalno najjačih vojnih mašina sa podsticajem finansijski proračunatog krupnog kapitala, divno nakalemljene na prethodnu teoriju zemljaka mu Gobinoa, i ovapločene u potonjem sukobu epskih razmera egoizma, stradanja, patnje...

Nezažaljivi apetit imperijalizma, neophodan za izbegavanje urušavanja i oligarhijsku reprodukciju monopola, više puta se usaglašavao sporazumima na međunarodnom nivou, kao što je, recimo, konferencija o podeli Konga (Zapadne Afrike) u Berlinu, održana u periodu od 1884 - 1885. godine, održana u društvu država zainteresovanih za otimačinu tuđih resursa, koja je, zapravo, aminovala totalnu usuznjenost Afrike, uz izuzetak, nekim slučajem, slobodne

Abisinije i, pod američkim patronatom, Liberije, uz pravdanje primarnim ciljem - misionarskim pozivom opasuljivanja crnaca, kompatibilnim sa deformisanim tumačenjem naučnih dokaza o postanku homo sapiensa.

Međutim, apetiti su narasli toliko da su prerasli prvobitnu glad i postali, kao što biva kad zver biva u čoveku, uslovno rečeno, preterani, stvarajući uslove za predvečerje velikog sukoba. Pokušaji eskiviranja svetskog rata očitovani u, tesno izbegnutim oružanim rešenjima kriza,

pupot dveju „Marokanskih“ (1905-1906, i 1911. godine) i balkanske „Aneksione“ (1908-1909), ili strogo kanalisanim ratovima na lokalnom nivou kao što je rat između Japana i Rusije (1904-1905. godine), nisu uspeli da prevaziđu duboki jaz između onih koji nisu imali ili nisu imali dovoljno resursa, izraženih u kolonijama, za širu reprodukciju svoje privrede i onih koji su, po mišljenju, u osvajanjima deficitarnih, imali i previše te nisu želeli, vodeći se nekom potonjom filozofijom da „svoje ne damo, a tuđe hoćemo“, ustupe ni pedalj svete misionarsko-opasuljivačke teritorije naseljene primitivnim crncima i, nešto manje primitivnim azijatima kojima je, „kad smo već tu“, trebalo isisati i sirovine neophodne za razvoj industrije sila.

U toj politički, krizno-zasićenoj, situaciji odjeknuli su pucnji Gavrila Principa, i šou bez milosti je mogao da počne.

Prva godina rata, druga, treća, četvrta..., front, zapadni, istočni, italijanski, balkanski..., svejedno, oružje je isto, i šema umiranja je ista... Vojnici u rovu čekaju zvuk pištaljke svog narednika da bi započeli napad, po ko zna koji put, manje-

više bezuspešno, ako se pod uspešnošću poima zauzimanje protivničkih linija, udaljenih 300-400 metara - napredovanje u potocima krvi stazama popločanim leševima - višemesečnom bitkom za svaki pedalj, granatama preorane, opustele zemlje. Nekoliko sati ranije preživeli su kišu granata prosutu na njihov dom, rov u kojem su, sa blatom u ustima, hladnoćom u kostima, vaškama po telu, ništavilom u perspektivi, imitirali život u njegovim instinktivnim dimenzijama. Imali su sreće jer vatrene putanje smrti nisu našle put do rova. Srca im ludo tuku, možda i fragmenti nekadašnje sreće šaraju mislima, a strah, strašna konstanta vojevanja, pritiska im želudac i tera na povraćanje. Ljudi se mole, glasno, ili jedva čujno, ljudi plaču, dozivaju majku, suprugu, čedo... vojnici samo žele da prežive i vrate se onima koje ljudi dozivaju. Konačno, pištaljka prekida sve i vojska kreće u bitku da preživi. Umeće preživljavanja je ubijanje, a ubijanje je postalo manje strašno od neizvesnosti. Vojnici se guraju penjući se uz lestve rova. Neizvesnost mnogih prestaje, jer su pogodeni rafalima nedostižnog uporišta i padaju na grudobran ili u dubinu hladne rupe. Živi razgrću mrtve i započinju trku sa vremenom, trku sa smrću, trku za život. Trče u gusto zbijenim redovima, kao u mravinjaku, a mitraljezi štekću i ne mogu da promaše. Redovi su proračunati, a vojnici zaklon nalaze u kraterima granata, često ispunjenim poginulima u nekom od prethodnih juriša. Dodir mrtvih i barice usirene krvi za njih ne postoje, osim kada im beživotna tela služe kao štit od kuršuma. Izboru nema, ili ima, ali ne uliva nadu - nastaviti dalje, vratiti se ili ostati i čekati... Pištaljka preživelog narednika tera vojnike dalje. Napad se nastavlja, jurišnika je manje, neprijatelj beskonačno daleko, a mašine koje seju smrt preblizu. Prošla je večnost na bojištu, kada se kroz izmaglicu baruta ukazao metalni odsjaj bodljikave žice na zemljištu poslednjem pre smrti, ili besmrtnu slavu. Srećom, nema minskog polja koje je čest pratilac poslednje odbrane. Ratnici, kojih je malo, trče cik-cak putanjom u, izvesno, uzaludnoj nadi da će izbeći mitraljeze koji neumoljivo kose... Jasno im je da rešenja nema, žica je nepremostiva, a uranjanje u

njen sjaj uzaludno. Ljudi sa klještim za sečenje žice su poginuli, neki pokušavaju proboj i ostavljaju razderana tela na oštricama smrti. Nastupa tišina - tišina mrtvih. Za tri ili četiri sata druga strana će pokušati slično - novi sunovrat života.

Beskrajan zadah smrti, ipak, nije ubio čoveka, i zbog svih malih i velikih radosti, i misli o ljudskosti koji su našli put ka srcima vojnika u vioru rata, to nije bio trijumf mračne utvare.

Na Božić jedne ratne godine, horor Prvog svetskog rata prekinut je, makar na jednoj tački duge linije fronta, kada su nemački i engleski vojnici odigrali fudbalski meč! Scena, opet tako realno životna: u zaleđenom blatu „ničije zemlje“, sa koje su samo par minuta ranije pokupljeni leševi onih koji su poginuli u ko zna kojem pokušaju proboja fronta - stotinjak vojnika, bez sudije, pravih golova, trčali su za loptom. Zar je bitan rezultat u igri života i smrti, koja će trajati još četiri godine?

Pisao je iz zarobljeništva srpski vojnik, dirljivo, nežno:

„Draga Lepa!

Evo me danas ti se iz dubokih osećaja javljam da sam živ i zdrav... Draga Lepa, ja te ovom prilikom molim da mi se češće javljaš, tvoju i dečju sliku pošalješ, i ako budeš mogla, da mi pošalješ one knjige koje sam tražio, kao i jedne tople seljačke čarape, to jest ako ne bi i za te čarape kuća trpila uštrba... Želim ti sa decom zdravo. Srdačno te pozdravljam, a moje Duška, Milicu, Zoricu i malu još neviđenu Ružicu poljubi umesto mene. Do skorog viđenja. Tvoj Đorđe”

Vojnik nekog potonjeg rata je napisao misao za sve ratove, za sva vremena: „Neka je proklet ovaj rat !”

MARY POPPINS MUSICAL

2013. 09. 29-én a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács szervezésének köszönhetően minden olyan diák részt vehetett egy határon túli kiránduláson, aki tehetségesnek bizonyult valamiben. A kiránduláson iskolánk néhány tanulója is részt vett, hiszen

mi is tehetségesek vagyunk valamiben, valamint néhány kísérő tanár is élvezhette a budapesti kirándulást.

Először a Művészetek Palotájába (MŰPA) látogatott el a csoport, ahol a Sakkfesztivál zajlott Polgár Judit világbajnok jelenlétében. Érdekes játékoknak, vetélkedőknek lehettünk a részesei, a kisebbek pedig ki is próbálhatták magukat a képességfejlesztő játékokban.

Délután egy újabb élménnyel gazdagodhattunk. A Madách Színházban a Mary Poppins című musicalt tekintettük meg. Sok zenével és táncsal egy csodálatos mesevilág tárult eléink. Fantasztikus volt a díszlet, és magával ragadó az előadás. Ez a musical megérte a 100-ik előadást is! Három szereposztásban játsszák, mondhatni igen sikeresen. Fiatalabb és idősebb generációk is találhatnak benne valamit, amiért érdemes megnézni. És ahogy Mary Poppins mondaná:

*Megtörténhet bármi,
hogya hagyod,
néha nem megy könnyedén,
hát álmodj nagyot!*

Kissé fáradtan, de teli élménnyel tértünk haza mi, a tehetségbusz utasai.

De Negri Klaudia AT 2/2

НА КОНЦЕРТУ КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ

место: Велика већница Градске куће

Почетком априла посетили смо величанствен концерт класичне музике који је организовао Ротари клуб. На концерту су наступили ученици суботичке и београдске музичке школе и оркестар „Фукушима јуниор“ из Јапана. Велика већница Градске куће била је мала да прими све посетиоце.

На почетку концерта, чули смо квартет хармоника ученика Музичке школе из Суботице, а затим квартет кларинета. Уследила је „Триола“, тј. сплет румунских игара. Потом смо чули неколико тачака у изведби ученика из Јапана, а најјачи утисак на нас је оставила музика из познатог цртаног филма „Аладин“. На крају су сви учесници концерта заједно извели песму „Тамо далеко“, под диригентском палицом Манабу Такеда из Јапана. Како је концерт одмицао, одушевљење у публици је све више расло, па су аплаузи бивали све дужи и гласнији.

Драго нам је је што смо имали прилику да одемо на овај концерт и слушамо овако талентоване ђаке. Надамо се да ће сличних концерата бити и у будућности у нашем граду.

Тамара Бошњак и Стефан Клећкарски BT 3/3

МОНТЕВИДЕО,
ВИДИМО СЕ

Филм „Монтевидео“, у режији Драгана Бјелогрића, један је од најбољих домаћих филмова који сам гледала. Мом утиску је вероватно допринело и то што сам велики љубитељ фудбала. Овај филм је наишао на многе позитивне критике не само у нашој земљи, него и у свету. Нажалост, и тада, 1930. године, када се одвија радња филма, као и сада, људи су са презиром гледали на нашу земљу, као и на оно што она нуди. Гледали су је као бедну и сиромашну земљу у којој нема ништа добро. Ипак, овај филм јасно показује да и у нашој земљи има много младих, талентованих и амбициозних људи, који воле своју земљу и желе да је прикажу у позитивном светлу. Овај филм показује колико је свет суров и неправедан, како „велики“ људи желе да купе оне које немају ништа, и јасно показује да када је ситуација тешка, свако открије какав је као човек - да ли је спреман да попусти под притиском или поносно иде напред, као што је то некада учинила млада фудбалска репрезентација Југославије.

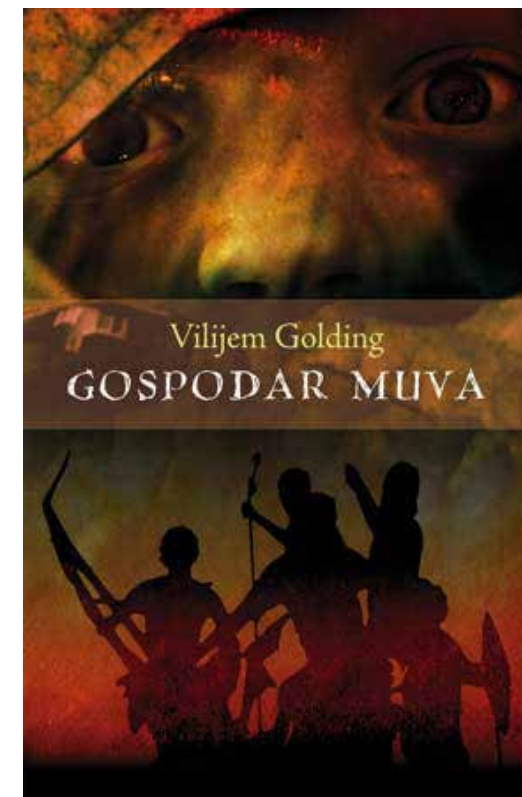
Поред фудбала, који је најужбудљивији део филма, има и мало романтике, много смешних сцена, а у неколико наврата се виде наши односи са суседном земљом Хрватском. Све то даје један динамичан склад који ће вас оставити без даха и навести на размишљање. Свима топло препоручујем да погледају овај филм и сазнају где се крије срећа на овоме свету.

Тијана Шебек ГФТ 4/13

Вилијем Голдинг

ГОСПОДАР МУВА

Роман „Господар мува“ написао је Вилијам Голдинг 1954. године, а по овом роману снимљен је и истоимени филм. У роману се говори о групи енглеских ученика који су се након авионске несреће, нашли на пустом острву без надзора одраслих. У почетку, међу децом влада разумевање, али се односи врло брзо компликују и долази до свађа. Ситуација се убрзо погоршава - дечаци се постепено претварају у руљу примитивних дивљака, а прелепо острво постаје прави пакао. Деца чине брутална убиства без икаквог осећаја кривице.

Ова сурова и потресна прича говори о томе колико је заправо танка граница између људскости и дивљаштва, нарочито код деце, јер су код њих умови недовољно развијени. Сигурна сам да би ова маштовита, али и суморна књига, могла заинтересовати многе, а након читања их подстакнути на размишљања о људском друштву.

Дуња Башић Палковић АТ 1/1

САБРАНА ДЕЛА ГОСПОДА БОГА

режија: Владимир Попадић
место: Народно позориште, Суботица

Представа „Сабрана дела господа Бога“ бави се Библијом на занимљив и духовит начин. Онај ко је бар мало читао Библију, знаће о чему је реч, али ће се чак и онај који је није читао, смејати и уживати у представи, а можда нешто и научи. Није баш уобичајено да видите Бога како свира електричну гитару или да гледате како су три мудраца која су пратила звезду била надувана, али ћете се свакако добро забавити. Представа садржи истините чињенице из Библије, али су неки детаљи измењени ради хумора. У представи су споменута и актуелна дешавања у Суботици, па је смех у публици био громогласан. У неким тренуцима и публика је добила част да учествује у представи. Глумци су на различите начине комуницирали са публиком - делили су папире, прскали су публику и појединце позивали на бину да учествују у представи. Атмосфера је била опуштена, а људи су били спремни и отворени за шалу. Прелепо сам се провела свима онима који имају смисла за хумор, желим да препоручим ову представу. Они који га немају, можда га успут нађу... У сваком случају, представу није довољно погледати једанпут. Колико год пута да је погледате, смејаћете се без задршке... У животу треба уживати у малим стварима, јер човек је срећан једино кад је насмејан, нема другог начина.

Сцена из представе

Тијана Теодосијевић АТ 1/1

Intervju: Suzana Vuković, glumica subotičkog Narodnog pozorišta

SNAGA JE U PREPUŠTANJU

Suzana Vuković, glumica, rođena je Subotičanka. Na scenu je stala u svojoj sedamnaesoj godini i od tada se bavi glumom. Akademiju umetnosti, smer gluma, završila je u Novom Sadu u klasi profesora Radeta Šerbedžije. Zaposlena je u Narodnom pozorištu u Subotici. Majka je dvoje srednjoškolaca.

Kada ste u sebi prepoznali glumački talenat i želju da se posvetite glumačkom pozivu?

Sve je to bilo vrlo spontano, pre bih rekla da su se ljudi koje sam srećala i situacije u životu tako poklopile da je sve vodilo u tom pravcu.

Mladi ljudi koji se opredele za studije nekog od umetničkih fakulteta često nailaze na nerazumevanje od strane roditelja, jer, po uvreženom mišljenju, posvećenost umetnosti ne obezbeđuje sigurnu egzistenciju. Koliko je važna podrška roditelja u ovim prelomnim, važnim odlukama svakog mladog čoveka.

Da, to se često događa. Iz brige i straha, roditelji ne podržavaju decu u izboru umetnosti kao životnog opredeljenja. Podrška je svakako dobrodošla, ali ako smo sigurni u sebe i ako verujemo da je to pravi izbor, ništa ne stoji na putu da se to i ostvari. Srećom, moji roditelji su bili uz mene.

Da niste glumica, bili biste...

Da nisam glumica, verovatno bih se našla u nekom poslu koji je vezan za pomoć ljudima, socijalni rad, pedagogija... ko zna...

Početak Vaše karijere tekao je paralelno sa ekspanzijom alternativnog teatra u Subotici. To su osamdesete godine sada već

prošlog veka, vreme reditelja Ljubiše Ristića, kada je Subotica bila centar pozorišnih dešavanja. Sa subotičkim pozorištem tada su saradivala brojna pozorišta tadašnje Jugoslavije. Kakva su Vaša sećanja na taj period?

Da, sredinom osamdesetih je za mlade osobe koje zanima umetnost bilo privilegija živeti u Subotici, gledati predstave iz večeri u veče, sjajne režije, izuzetne glumce sa bivših jugoslovenskih prostora, ali imati prvi susret sa radom malih, nezavisnih trupa čije predstave pre toga nisu imali prilike videti. Ako se osvrnete na tadašnji repertoar, videćete da su to većinom bili klasici: Šekspir, Molijer, Eshil, Sofokle, Euripid, Aristofan, Lope de Vega, da ne nabrajam dalje... Ono što je bilo drugačije, inovativno i hrabro, jeste čitanje tih dela. Kako bi Jan Kot rekao: klasik, naš savremenik. To nije bila rekonstrukcija i imitacija pozorišta 18. i 19. veka, već sveže, autentično čitanje, pogled toga trenutka i života. Divno je bilo što su predstave praćene i drugim dešavanjima kao što su koncerti klasične muzike, rok koncerti u velikoj sali pozorišta, likovne izložbe, predavanja, promocije knjiga, filmske projekcije...

Subotica je tih godina zaista živela ideju Ljubiše Ristića i KPGT-a o jedinstvenom kulturnom prostoru sa umetnicima iz svih krajeva zemlje i saradnicima iz celog sveta.

Imate li najdražu ulogu?

Najdraža uloga... Ima uloga koje su najbliže, najslbližije meni; ima uloga od kojih sam mnogo naučila; ima uloga s kojima sam se jako namučila; onih za koje sam odmah znala kako treba da ih odigram; onih koje su mi i danas, iako ih ne igram više, zagonetka. Ne bih mogla izdvojiti samo jednu, ima ih više. Uvek ću pamtiti prvu, prvi izlazak na scenu u predstavi „Šiptar“ Ljubiše Ristića.

Gde i kako glumac pronalazi snagu onda kada mu nije do glume i pozorišta?

Postoji izreka: živimo li mi život ili život živi kroz nas? Kako u životu, tako i u pozorištu, snaga je u prepuštanju... Ne znam kako to objasniti, jednostavno se prepustiš. Zato se dešava da kada dodemo bez glasa, na predstavi progovorimo, na sceni ne osećamo bolove, drugačija je koncentracija, pojavi se neverovatna energija...

Koji Vam je aplauz bio najdraži?

Ima nekoliko aplauza koje ću pamtiti. Neki su me baš ganuli - gostovanje „Bahanalija“ u Makedoniji, dvadesetominutni aplauz i suze u gledalištu; topli aplauzi i buketa ruža koje publika baca na scenu posle svake izvedbe „Tit Andronika“ u Meksiko Siti; veličanstveni aplauzi i ovacije na kraju „Madač komentara“ u Berlinu koji traju i traju...

Za svoja glumačka ostvarenja nagrađeni ste brojnim nagradama. Koliko su vam nagrade značajne?

Lep je osećaj primiti nagradu, zahvaliti, i onda treba krenuti dalje. One su pokazatelj da dotadašnji rad nije bio uzaludan, da je neko to prepoznao i priznao.

Pozorište je dobrim delom zasnovano na književnosti. Koji su Vam omiljeni pisci, kojim se knjigama vraćate?

Imala sam sreću da igram neke lepe likove iz literature. Na akademiji sam dosta vremena posvetila Dostojevskom i liku Sonje (Zločin i kazna), volela sam igrati Margaritu (Bulgakov, Majstor i Margarita), Minu Harper u Drakuli Brama Stokera... Trenutno u predstavi „Zapis“ igram lik iz pripovetke Momčila Nastasijevića... Čitam, to me opušta. U svakom životnom periodu imala sam omiljene pisce. Draga mi je poezija. Često su mi u ruci zbirke pesama T. S. Eliota, Volta Vitmena, Branka Miljkovića... Volim Džojso i „Portret umetnika u mladosti“, uvek se vraćam Danilu Kišu, Krleži, Umberto Eku, Prustu, Tomasu Manu... Volim Selimovića, Čat Gezu, Mejeringa, Selindžera... i naravno, Dostojevskog. Pošto sam filmofil, volim da pogledam dobru ekranizaciju romana. Nažalost, retko se pojavi film koji uspe da, osim sižea, prenese i atmosferu dela.

Poslednjih godina se, iz različitih razloga, mnogo toga promenilo... Zainteresovanost mladih ljudi za pozorište, ali i kulturna dešavanja uopšte, prilično je smanjena. Zašto je važno ići u pozorište?

Da, današnja omladina ima veći izbor nego mladi pre pedeset ili trideset godina. Tehnologija polako sahranjuje pozorište. I u njemu

se, da bi se išlo u korak s vremenom, uvodi tehnologija: svetlosni i scenski efekti, projekcije... Čitala sam da u Japanu umesto glumaca predstavu igraju roboti... Pogledajte film, avanture, epske sage sa puno efekata, naučno-fantastične kompjuterske animacije. Ono što me teši je to što je osnova svega, ipak - priča, a priča je prastara, priča o junaku, o borbi dobra i zla, o herojskim poduhvatima, kao u mitovima, u prvim tragedijama i Homerovim epovima. Žive Orest i Elektra u kostimima likova „Ratova zvezda“... Ne bih mogla reći da su mladi nezainteresovani. Zainteresovani su, ali za druge stvari... Pre dve i po hiljade godina u demokratskoj Atini svaki slobodan građanin je imao pravo i obavezu prema svom duhu da ga krepi i jača, a za to su služile predstave: da uči na tuđim greškama, da saoseća sa likovima, da može da doživi katarzis (da pročisti dušu). Velika kazna i poniženje za čitavo društvo bilo je zabranjivanje održavanja predstava, njihovo ukidanje. Zapišimo se zašto to sami sebi uskraćujemo.

Koji je Vaš savet današnjim srednjoškolcima?

Spoznaj samog sebe, stari savet... U ovo doba konzumerizma i globalizacije pokušajte se na kratko izdvojiti i ne gledati samo na stvari koje vam se nude. Oslušnite i prepoznajte ono što ste vi, ono što vas čini srećnim i uvek imajte taj osećaj kao putokaz u životu.

AT 4/1

AT 4/2

GFT 4/15

G 3/5

TPA 4/8

TON 4/9

GFT 4/13

G 3/7

GFT 4/12

MATURANTI 2013/2014.

TD 3/9

G 3/4

GFT 4/6

VT 4/3

Interjú: Zoraje Tihomir, mérnök tanár

HOBBI ÉS SZENVEDÉLY – A MODELLEZÉS

A Politechnikai Iskola okleveles nyomdász mérnök tanárát, Zoraje Tihomirt sokan ismerjük, de kevesen gondolták róla, hogy szabad idejének nagy részét modellezéssel tölti.

Mióta gyűjt, és készít modelleket?

Gyermekkori álmom volt, hogy legyen egy kisvasutam. Sajnos ez akkor nem valósult meg, így azzal felnőtt koromig kellett várnom. Másfél éve vettem meg az első modell mozdonyomat, amelyet

azóta számtalan kis vasúti elem követett: mozdonyok, vagonok, fák, hegyek, hídelemek... A tereptárgyak készítésével és a terep kialakításával mostanában kezdtem el foglalkozni.

Milyen maketteket készít?

Nagyon fontos egy modellező munkássága során, hogy kialakítsa saját kis világát, mely rendszerint egy adott életbeli terep kicsinyített mása. Az érdeklődési körömet az osztrák modellek képezik, ezeket gyűjtöm, és a vasutak környezetét szeretném tökéletesíteni a terepasztalomon. Ez azt is jelenti, hogy nagy figyelmet szentelek az említett terep jellegzetességeire, növényzetére, tereptextúrájára. Ezen belül a vasút korszakokra van osztva: I–VI. korszakig. Én az V–VI. korszakban vagyok érdekelt. Ahhoz, hogy a modellező életszerű alkotást tudjon készíteni, rengeteg adatra van szüksége az adott korszak jellegzetességeiről. Ebben segít a világháló, a szakirodalmak és a többi modellező kolléga által nyújtott rendkívül fontos információ.

Milyen anyagból készíti a maketteket? Gyárilag veszi az alkatrészeket, vagy saját kezűleg készíti el mindet?

Az épületeim nagyrészt gyári makettek, melyek műanyagból készülnek. Annak ellenére, hogy elemei előre el vannak készítve, így is nagy odafigyelést, türelmet és tudást igényel összeillesztésük, ragasztásuk. Nem ritka, hogy hetekig „elvagyok” egy-egy makett készítésével. A végén a sikerélmény sem marad el. Az épületmakettek, a gyáriakat leszámítva, készülhetnek fából, kartonból, fémlemezekből, műanyagból, csak az ember kreativitása szab határt a lehetőségeknek. A fák leginkább drótvázból készülnek. Ezt követi a törzs burkolata glinamólból, majd ágaik művatta alapot kapnak, melyet faragaszttal vonok be, és darált, festett faforgácsba vagy szivacsforgácsba mártva kapják meg végső alakjukat. Mindezt leginkább színtelen akrillakkal védem le. Más tereptárgyakat, mint például hidakat, általában gipszből faragjuk ki, de lehet papálcikákból vagy drótból is csinálni. A sínek és váltók leggyakrabban gyáriak, de találkoztam már modellezővel, akinek szenvedélye a váltók készítése. Meg kell hagyni, rendszerint nagyon profi munkát végez.

Hogyan van ideje a család és a munka mellett modellezni?

Nagy családom van, feleségem és három gyermekem, és mindhárom fiú. Ez egy jó ok arra, hogy fiús hobbink legyen. Kisfiam nagyon szeretik a kisvasutat, és rengeteg minőségesen együtt töltött időt eredményez a

Befutott az osztrák tehervonat

Állomás előtt kiállított retró gőzös

Vasúti depó mentén

Tolató mozdonyok a depóban

Vasút menti fűrésztelep

Állomási személyzet a gyalogos átvjárón

modellpálya, emellett azt vettem észre, hogy nevelési és oktatási eszköznek sem utolsó. Megtanulják értékelni a szépet, technikailag fejlődnek, megismerik az elektronikát, technikát, képzőművészetet. Középső kisfiam a dolgozó asztalom mellett tanult meg számolni, számlálni kezdte a vagonokat és a váltókapcsolókat. Mindenesetre megbízok bennük, így bármikor használhatják modelljeimet, még akkor is, ha néha meg sem merem mondani, mennyibe kerülnek. Mindent félretéve természetesen nem könnyű időt szakítani a hobbimra, így amikor részletesebb munkákat végzek, csakis éjszaka tudok eredményes lenni. Feleségem hozzáállása egyelőre pozitív, vagy csak tettet... Azt mondják, nem könnyű egy modellező-gyűjtő mellett élni. Rendszerint tudja, mivel foglalkozom. Gondolom, látja a rendetlenséget, amit otthagynak esetenként. Modellvásárláskor csak az összeg felét vallom be, a másik felét úgynevezett dugi-pénzből álom, így „a kecske is jóllakik, meg a káposzta is megmarad”. Mindent összevetve úgy éljük meg a modellezés eredményét, mint egy minőséges együttlétet a családdal.

Van-e Szabadkán modellező társulat?

Nemrég nem hivatalosan kikiáltottuk a szabadkai modellvasút társulatot a „Free Time Rail”-t. Ez egy jó barátokból álló társulat, melyet a kisvasút iránti szeretet hozott össze. Vannak köztünk gyerekek, fiatalok, idősök. Mindnyájunkat foglalkoztat e „kis világ” szeretete, így sokat segítünk egymásnak. Rengeteget tanultam tőlük. A közelmúltban kiállítottuk modelljeinket a hajdújárás Szüreti Napok, illetve az iskolánk napjának alkalmából. Rengetegen voltak kíváncsiak alkotásainkra, így a diákokhoz is közelebb tudtuk hozni a modellezés szépségeit.

Mit jelent Ön számára a modellezés?

Számomra elsősorban kikapcsolódást jelent, imádok elmélkedni, tervezni, alkotni, imádom a részleteket, órákon át képes vagyok nézegetni egy-egy mozdonymodellt, vagon, keresni rajta a további részleteket, és mindig találok újakat. Legjobban azt szeretem, amikor elmerülök az én kis világomban a mindennapi gondoktól eltávolodva. Ebben a világban dönthetek helytelenül is, és az esetleges rossz döntéseim legfeljebb abban nyilvánulnak meg, hogy a vonat rossz vágányra fut be.

Mi a terve a jövőben és mit üzenne azoknak, akiket érdekel ez a hobbi?

Sokat nem tervezek előre, mivel a rövid távú tervek megvalósítására összpontosítok, és tudom, hogy ezt mindig lehet fokozni. Elsősorban be akarom fejezni a terepasztalom, melyet a társaimmal együtt ki tudok állítani. Ez egy moduláris rendszer, melyet össze tudunk kötni, így jobb eredményt érünk el. A kíváncsiskodóknak pedig azt tudom üzeni, hogy a mai rohanó világban minden embernek meg kellene találnia azt a szórakozást, mely kitölti életét, egyúttal jó vágányra tereli, mentesítve mindenféle káros szenvedélytől. Emellett a modellezés is egy szenvedély, de pozitív értelemben. Úgy jellemezném, mint egy „egészséges betegséget”, akit rabul ejt, nem engedi el, de egyúttal nem is tesz vele semmi rosszat. Mindenesetre sokkal többet ad, mint amit elvesz.

A fentiek alapján elmondhatjuk, hogy egy nagyon érdekes és precíz hobbiról van szó, ha a makettezésről beszélünk. Mivel én is üzemeltetem ezt a hobbit, tanúsíthatom, hogy valóban sok időt és türelmet vesz igénybe.

Szarka Áron AT1/2

Интервју: Дејана Бибић, координаторка Канцеларије за младе

ЗАШТО ЈЕ ДОБРО БИТИ ВОЛОНТЕР?

Канцеларија за младе града Суботице основана је 21. марта 2013. године са циљем да континуирано креира и спроводи омладинску политику на локалу. Представља везу између младих, локалне самоуправе, институција и невладиних организација. У

жељи да се у већој мери информишемо о раду Канцеларије за младе, нарочито о волонтирању, у ком у све већем броју учествују и ученици наше школе, разговарали смо са Дејаном Бибић, координаторком Канцеларије за младе.

Шта је Канцеларија за младе?

Канцеларија за младе има образовну улогу да кроз своје активности окупља младе и омогућава реализацију и подстицање неформалног образовања у складу са званичним документима и потребама младих на локалу. Као тело које се бави младима, Канцеларија за младе бави се и информисањем младих у различитим облицима - прослеђивањем информација које су младима битне (општинске стипендије, домаћи и страни конкурси, путовања, могућност додатног образовања) и организовањем пројеката који омогућавају младима да сами развију системе информисања на локалу. Осим наведених активности, Канцеларија за младе представља и физички простор у који млади могу да дођу са конкретном идејом коју желе да развију, да траже информације о путовањима, семинарима, као и да се укључе у директан рад Канцеларије.

Шта је волонтирање?

Волонтирање је непрофитна и неплаћена активност којом појединци, самостално или у оквиру неке групе или организације, доприносе добробити своје заједнице или целог друштва. Волонтери су стуб сваке организације у којој делају. Представљају ресурс и енергију. Ја сам почела да волонтирам на другој години студија. Сматрам да је волонтирање став према животу, и једна навика која је лепа и, пре свега, алтруистична.

Како се постаје волонтер?

Волонтер се постаје добровољно. Особа мора да осећа да жели да допринесе развоју своје заједнице, као и свом личном развоју.

Зашто је добро бити волонтер?

Постоји много разлога, а само неки од њих су стицање вештина, знања и компетенција које ће нам помоћи да се развијамо у

Волонтери Канцеларије за младе

Канцеларија за младе у марту је прославила свој први рођендан

одговорне и свестране особе. Знање и пракса која се стиче волонтирањем помаже особи приликом одабира посла, а улази и у ваш CV. Неки људи волонтирају поред посла, јер желе да допринесу бољем развоју своје заједнице.

Где се може волонтирати?

Волонтирати се може у свим удружењима и институцијама које имају развијене програме за волонтере. Преко Канцеларије за младе може се доћи до њих. Неке институције су спремне и имају волонтере, а неке нису, све зависи. Нагласила бих да је важно да постоји један континуиран програм за волонтере, било да се ради о институцији или организацији. Добродошли у Канцеларију за младе!

Емра Љаља ГИ 1/7

ДРАМСКА СЕКЦИЈА ПОЛИТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

Јако сам поносна на то што сам члан драмске секције у нашој школи. Тек сам се ове године прикључила екипи коју воде професорица Ведрана Павић и професорица Стела Шаровић, и нимало се нисам покајала што сам постала члан ове секције. Наша окупљања, која се некада одржавају једном, а некада и више пута недељно, незаборавна су. Професорице нам пружају могућност да и ми учествујемо у склапању текста и често уважавају наше предлоге и идеје. На окупљањима нам никада није досадно. Свако од нас има неке смешне доживљаје, укључујући и професорице. Препричавамо их једни другима у паузама проба. Моја другарица Милијана Стаменковић је у драмској секцији дуже од мене и причала ми је

да је у овом саставу драмска секција почела да ради крајем 2012. године када се припремала представа за Дан Светог Саве - „Свети Сава и седам смртних грехова.“ Друга представа „Ја немам таленат“ изведена је 26. априла 2013. године за Дан школе. Током ове школске године, припремили смо засад једну представу - „Скадарлија.“ Извели смо је за школску славу у сали за физичко. Тренутно припремамо нову представу - пародију на смак света...

Изузетно је лепо бити члан драмске секције, јер се сав ваш труд исплати. Срећна сам што кроз наше представе публику можемо да уведемо у наш свет и да им наш таленат представимо у правом светлу.

Станислава Ступар ВТ 2/3

Сцена из представе „Скадарлија“

Сцена из представе „Ја немам таленат“

POZORIŠNA RADIONICA

Na Pozorišnu radionicu u organizaciji Fondacije „Danilo Kiš“ krenula sam iz prostog razloga što me je oduvek privlačila gluma. Kada sam saznala za audiciju, bila sam ushićena, ali sam se u isto vreme i plašila. Nisam bila sigurno da li sam dovoljno „talentovana“ i da li ću uspeti da se spremim na vreme. Pošto sam se nekoliko godina ranije igrom slučaja upoznala sa Brankom Lukačem, glumcem subotičkog Narodnog pozorišta, setila sam se da bih možda mogla da ga zamolim za pomoć. Da vas ne lažem, ne mislim da je bio preterano oduševljen, ali je ipak prihvatio da mi pomogne. Za audiciju sam izabrala monolog iz „Korena“ Dobrice Čosića. Na početku sam se sama spremala, a zatim mi je pomogao Branko. Primetila sam kako nisam ništa znala o odnosu glumca prema tekstu sve dok me on nije naučio nekim osnovnim stvarima. Audicija je prošla brzo i uz neveliku tremu.

Audiciju je održao glumac subotičkog Narodnog pozorišta Vladimir Grbić, koji i vodi Pozorišnu radionicu. Nedelju dana nakon audicije me je nazvao i saopštio mi da sam primljena u grupu. Zajedno sa mnom, Pozorišnu radionicu pohađa nas šesnaestoro. Radionica je besplatna, a časovi se održavaju dva puta nedeljno u trajanju od dva ili tri sata. Članovi radionice su: Jelena Cvijan, Siniša Stojković, Sara Arbutina, Dušan Mihailović, Aleksandra Matković, Darko Čakić, Srđan Olman, Mina Caušević, Oliver Blesak, Milica Maravić, Dejan Prčić, Teodora Đurić, Demijan Palančai, Danijela Pinterić i Nenad Orkić.

Uz Vladimirovu pomoć i znanje, na časovima učimo otprilike ono što uče studenti prve godine glume na Akademiji. Sve je to veoma zanimljivo i zabavno, istovremeno. Naučili smo da radimo i „dišemo“ zajedno. Nakon nekoliko meseci

Javni čas Pozorišne radionice

rada, početkom marta, održali smo Javni čas u prostorijama Fondacije „Danilo Kiš“, gde i inače boravimo tokom časova. Na Javnom času prikazali smo sve što smo do tada naučili, suživši sve na sat i po vremena koliko je trajala predstava.

Trenutno se pripremamo za pravu pozorišnu predstavu, a premijera se očekuje u junu, najverovatnije u Dečjem pozorištu.

Milica Tepavac GFT 4/13

RECI ŠTA ZNAČI

REČ

SEĆIJA:

KVARTIR:

ZAMLATA:

ĐAČKI ODGOVOR

disnotor tj. godišnje klanje stoke, šerpa, sedište autobusa, peć, sećanje, sekira, nož, fotelja, kočija

produžni kabel, vrsta harmonike, četvrti deo nečega, odevni predmet, nešto što ima veze sa muzikom, orman

udarac, krov, hrana za stoku, batina, kada se nešto uradi na brzinu bez truda i volje, šamar, danguba, vrteška

REČNIK

(tur. seki - sedište od kamena), široka drvena klupa za ležanje i sedenje u starim muslimanskim kućama, prekrivena ćilimima

(fr. quartier) stan, sklonište, konak

zanesenjak, ekscentrik

INTERVJU: Mile Kekin, pjevač hrvatske rok grupe "Hladno pivo"

NEKA TUĐE GRANICE NE POSTANU VAŠE!

Otkud naziv benda, „Hladno pivo“?

Jer svi volimo najviše piti sok od banane – moj je klasični, poluzezatorski odgovor na ovo pitanje. Jednostavno mislimo da ime benda treba biti lako pamtljivo i, u našem slučaju, asocirati na pozitivnu energiju i životnu radost. Moram reći kako ne želim promovirati neodgovornu konzumaciju alkohola kod mladih, ali za nas

hladno pivo savršeno ocrtava naše stanje uma.

Mile, isprobali ste se i kao glumac. Što biste rekli o suradnji s Goranom Kulenovićem i seriji "Bitange i princeze"?

Suradnja je počela na malonogometnim terenima po Zagrebu. Kula je valjda mislio da netko tko nikada ne dodaje loptu mora da je seksualni manijak, pa me je pozvao da glumim istog u seriji. Srećom, ja sam skupio nešto iskustva po videotekama, pa je cijela priča ispala dobra i duhovita, a mogla je i ne ispasti.

Koji vaš album Vam je najdraži i zbog čega?

Možda „Knjiga žalbe“, iz 2007. godine, jer sam ga radio u prelomnim trenucima svoga života, i pomogao mi je preboliti neke privatne katastrofe koje su mi se tada događale, a osim toga je i odličan album što nije za zanemariti.

Kojeg koncerta se uvijek rado sjetite?

Kada smo već u Vojvodini i Srbiji, sjećam se prvog koncerta u Novom Sadu kada smo svirali u klubu „NS Time“. Ne znam postoji li taj klub još uvijek, ali to je bila svirka koju ću sigurno pamtiti. U klubu se nalazio pravi pravcati avion MIG, a na krilima mu je bio mikspult, i to neki novi, s kojim se ton-majstor nije znao služiti. Zamislite, prvi koncert u Srbiji, a nikako namjestiti zvuk. Strašna nervoza, ali s happy endom na kraju – super svirka i početak naše dobre priče u Srbiji.

Zanimljivo je da je album „Šamar“, iz 2003. godine, posvećen ženskim pravima. Koji je bio razlog da takvo što učinite?

U biti, nije cijeli album, nego baš pjesma „Šamar.“ Mi imamo imidž nekakvoga testosteronskog benda, pa smo htjeli ukazati na to da samo papci, da ne kažem nesigurni i iskompleksirani likovi, dižu ruku na slabije od sebe. Na kraju je tako nastala super pjesma s odličnim videospotom i dobrom porukom. „Šamar“ je obavezan dio repertoara, jer uživo se i danas znam naježiti od tog refrena. Možda pomalo glupo zvuči što se hvalim

našim pjesmama, ali što mogu kada mi stvarno dobro zvuči uživo. Čak puno bolje nego na CD-u.

Možemo li vas očekivati u Subotici i što biste poručili mladima u Srbiji?

Možete nas definitivno očekivati, ali zasada ne bih znao još

datum. Trenutno radimo na novom albumu, pa ćemo onda krenuti sa sviranjem. Što se poruke tiče, evo vam odmah dvije. Prva je da ne slušate poruke ovakvih starih majmuna kao što sam ja, a ako baš trebate savjet, evo vam jedan koji je meni pomogao u namjeri da živim od svoga hobija, a to je muzika. Nemojte dopustiti da tuđe granice postanu vaše! Ali, kao što rekoh, pažljivo sa savjetodavcima, većina njih su generali poslije bitke.

ARCHITEKTÚRA

Architektúrának, azaz építészetnek nevezzük azt a tevékenységet, amely az épületek, építmények létrehozására, tágabb értelemben az épített környezet alakítására irányul. Valójában a művészetek egyik ága, mérnöki tudomány, technológiai tudományok.

Az építészet témaköréhez elválaszthatatlanul kapcsolódik az építés fogalomköre. Mindenképpen fontos különbséget tenni köztük, e különbség alapvetően az esztétika és a technológiai igény mértékében érhető tetten. Egy egyszerű építmény, például egy kerti árnyékszék létrehozása is építés, vagy egy vasúti töltés megalkotása is komoly mérnöki feladat, de ezek egyike sem építészet. Bár ez a szemlélet napjainkban egyre többször vitathatóvá válik. Ezt a félreértést általában az „építőművészet” kifejezéssel oldják fel, amely a nevében a művészi igényességgel történő épít(őműv)ész tervezői munkára utal.

Az épületek megépítésén kívül építészet: a belső terek kialakításától kezdve egészen a városépítészetig.

Az építészeknél a szakosodás kevésbé tapasztalható, ellentétben például az orvosokkal. Az építészeti tervezés felosztása alapvetően az épületek funkcionális típusai szerint történik, melyet a mindenkori építési törvény úgynevezett övezeti besorolása rögzít:

- lakóépületek: családi- és társasházak, bérházak, nyugdíjasházak stb.
- középületek: szakképzési-, igazgatási-, egészségügyi-, szociális-, oktatási-, kulturális- és sportintézmények,
- üzemi épületek: termelő-, raktározási, kereskedelmi-vendéglátó szolgáltatási épületek, üzemi irodaházak, üzletek, bevásárlóközpontok, logisztikai központok.

Ezen felül természetesen léteznek különleges rendeltetésű épületek is pl. laktanya, atomerőmű, repülőtér stb.

Az építészetnek, vagyis az ember által épített környezetnek több ezer éves története van, melynek fontos pontjait és korszakait a híres épületek is jelzik. Hasonlóképpen neves építészek, irányzatok, iskolák és stíluskorszakok tagolják az építőművészet történetét. Bár az igazán jelentős alkotások sokszor épp arról ismertek, hogy szétfeszítik az aktuális stílus kereteit, illetve, hogy éppenséggel nem illeszthetők be az adott alkotó korábbi munkáinak sorába.

Meg kell jegyezni, korunkat nem jellemzi egységes építészeti korstílus, sőt igazi építészeti stílusok sem. Az egyes stíluskorszakokat elemezve megállapítható, hogy a korszakváltásaikat – a mindenkori esztétikai-művészi szemlélet mellett – technikai-technológiai újítások alkalmazása is serkentette. Napjainkban, amikor a tudományos, a technikai, a technológiai fejlettség hihetetlen alkalmazási változatosságot kínál, csak az alkotók szubjektív megérzése által befolyásolt, sokszínű irányzatok egymás melletti léte tapasztalható.

Híres építészek: Az első építész, akinek ismerjük a nevét Imhotep egyiptomi főpap volt, az ő tervei alapján készült el Dzsózszer fáraó lépcsős piramisa Szakkarában i. e. 2750 körül.

Az ókor leghíresebb alakja Vitruvius, akinek *Tíz könyv az építészetről* címmel megjelent írása fontos építészettörténelmi forrás.

A legjelentősebb 20. századi építészek: Antoni Gaudí, Walter Gropius, Ludwig Mies van der Rohe, Frank Lloyd Wright, Alvar Aalto, Le Corbusier, Jørn Utzon.

A kortárs építészek legrangosabb elismerése az 1979-ben alapított Pritzker-díj, melyet a vele járó szakmai elismerés miatt olykor „építészeti Nobel-díjnak” is neveznek. A díjazottak a jelenkori építészet legkiemelkedőbb képviselői.

Csősztorony, Budapest

Bory-vár, Székesfehérvár

Körmöci Viktor AT4/2

АКВАПАРК НА ПАЛИЋУ

I награда

II награда

III награда

У потрази за најбољим решењем бањско-хотелског комплекса за источну обалу језера Палић, „Парк Палић” је у сарадњи са Инжињерском комором Србије, организовао конкурс почетком новембра 2013 године. На овај конкурс пристигло је 45 радова од којих 42 рада испуњавају задате критеријуме. Требало је пројектовати најбоље архитектонско-урбанистичко решење са хотелом, велнес центром и воденом забавом у виду аква-парка на површини од 86 хектара. У петак, 4. априла, отворена је изложба пристиглих пројеката на палићкој Великој тераси. Ученици Политехничке школе имали су могућност да присуствују овој манифестацији и виде радове искуسنих стручњака. Жири је у говору на отварању изложбе, између осталог, изразио искрене наде да ће бити обављено чишћење Палићког језера и омогућена реализација овог пројекта. Чланови стручног жирија на челу са архитектом Жељком Чипом, složили су се да је било веома успешних решења, а у одбиру најбољег је било пресудно испуњење услова и задатка конкурса. Победнички пројекат се издвојио по економичности, функционалности и лепоти, а аутор је архитекта Борис Петровић из Београда са својим тимом. Трудом и радом заслужио је новчану награду од 10.000 евра, а укупно је награђено три рада и било је три откупа. Циљ овог пројекта је привлачење туриста који ће моћи да уживају у погодностима и лепоти Палићког језера и његове околине уз додатну забаву. Овакав пројекат је тешко реализовати, али се надамо неком решењу које ће изненадити мештане, а истовремено побољшати наш туристички потенцијал.

I НАГРАДА - АГМ тим, Борислав Петровић д-р

Решење овог пројекта моделован пејзаж у улози културолошког исказа – морфологија тла. Изграђени објекти концентришу се око тежишних тачака и тако остављају довољно простора за кретање корисника и коришћење садржаја, али и за унапређене спорта, рекреације и одржавања здравља. Приоритет овог пројекта је склад аспеката принципа ефикасности. Огроман простор подељен је на три зоне- Спа центра, аква-парк и хотел. Ови садржаји повезани су топлотом водом, али им је предност што не чине целину, користе се посебно и доступни су свим туристима, а не само корисницима хотела. Ови објекти груписани у три целине уклапају се у околину наше низије.

II НАГРАДА - „ПРОАСПЕКТ”

Овај пројекат се заснива на уклапању у околину. Пажљив одабир материјала и боја чине склад који се стапа са околином. Хотел је повијен линијом шеталишта, а његова степенаста конструкција која се повремено губи ка хоризонту и стапа се са воденом површином језера. Остали туристички садржаји прате линију саобраћајнице и налазе се иза хотела. Имају специфичну визуелну повезаност.

III НАГРАДА - Група 4

Необичан објекат који тежи старој архитектури Палића, али ипак има нешто посебно и ново. Пројекат наглашава константно надовезивање туристичких садржаја између два језера. Дobar квалитет овог рада је у томе што одступа од уобичајених урбанистичких решења.

OMNES VIAE ROMAN DUCUNT – SVI PUTEVI VODE U RIM GDE JE, ONDA RIM? ILI POMPEJI – POSLEDNJI DAN

■ piše: *Snježana Rončević, profesor*

Putovati, znači živeti, verujem ti Andersene, zaneseno dečje, nezaustavljivo, razgoračenih očiju, prstom upirući tamo, tamo i tamo, i kad sam sad i ovde, da i tad budem tamo i otud. Svoja putovanja simbolično materijalizujem naprscima iz svih mesta. (Naprstak švelje stavljaju, kao štit na kažiprst kad šepaju put niti u čvrst šav ili nepoderiv porub). Putevi naprstaka su male istorije putovanja, uloga im je ista, a svaki je za sebe poseban delić putničke želje, negde ću samo da zanoćim, a negde bih ponovo da osvanem. Na Siciliju, recimo moram ponovo, da bih vrvela istokom - zapadom Palerma (ovaj put ne stigoh) i tako zatvorila put mora Jonskog i Tirenskog. U Sirakuzu se ne vraćam, dragi moj Platone, (uprkos nedoumici u kojem je krugu, od mnoštva kamenih rupa, Arhimedov grob?) Tebe ne spomenuše. A mogla bih i da se spotaknem o crno kamenje ili okliznem o crvenkastu zemlju, "čisteći" maloprinčevski, krater Etna (ime od grčke reči etna, što znači gorim). Odsedela sam "za svaki slučaj" na obodu ugašenog kratera vulkana Silvestri, zagledana u planinu koju je vulkan napravio pre 35000 godina, ili u nebo koje čas voli suncem, čas šamara prašnjavom izmaglicom, tako da imaš osećaj da i ne postoji granica tla i etera, ni gore si, ni dole si. Jedino je Etna uvek kod kuće, založila je, pučka plodnu gar i taloži je niz 30 km dugu ulicu Via Etna koja vodi do Katanje. (1669. Katanja je srušena erupcijom). (I dok ovo pišem 28. 04. 2014. stiže vest da su stanovnici mesta Đardini Naksos zasuti nekoliko centimetara debelim slojem vulkanskog sitnog kamenja i česticama prašine).

Jedan od svih puteva koji vode u Rim dovešće me u kišnu napuljsku noć. (Ovom gradu u kom je verovatno Pinokiju porastao nos kad je učio napolitanski jezik ili se možda obračunavao sa mafijom, bežeći preko gomile smeća... vratiću se da proverim). Dotad, nosim cipele sretnog putnika i hodim odasutim gradom ispod Vezuva, merom svih puteva, 1.4351 m, merom razmaka točkova rimske dvokolice. Pompeji. Čovek je mera ovom gradu, od vremena kad ga je počeo graditi (5.v.p.n.e.), jednosmernoj i ulici, kući i 1500 kuća, termama, freskama, mozaicima, amfiteatru koji prima 20000 ljudi, pozorištem sa 5000 sedišta, javnoj kući, pekari, vinari, gradskoj fontani, valjaonici, količini izlučene ljudske mokraće... zlatnoj narukvici robinje ... Sve dok ne osvanu 24. august 79. godine. Posle tog dana Vezuv je mera Pompeji, priroda je mera čoveku, verovaćemo, svaki put kad se osokolimo nad merom iznad nas ljudolika.

Pompeji - poslednji dan. <https://www.youtube.com/watch?v=9BsZRLjdMhI> (Po sačuvanim verodostojnim spisima Plinija Mlađeg, načinjeno je i ovo dokumentarno, filmsko svedočanstvo).

Eksplorzija je izbacila vulkansku lavu, ogromnu količinu kamenja i pepela koji se stvrdnuo pod kišom i vlagom, i koji je zatrpao sve u radijusu od oko 70 km. Grad je bio zatrpan i sahranjen na oko 20 do 30 metara ispod zemlje, a najveći deo stanovništva ugušio se usled ogromnih količina gasa.

Pompeji će sve do 1594. (izgradnja akvadukta) biti zaboravljen, zakopan, konzervisan grad.

Od tad, pa još 150 godina posle, počeo je 1748. godine otkopavanje i istraživanje ove vremenske kapsule. Tada su na svetlost dana izašle prelepe statue, islikani zidovi, izuzetno lepi mozaici na podovima i saznanje da ispod zemlje postoji čitav jedan grad. Zatrpna tela

Kopija mozaika "Bitka kod Isa"

Ulica u Pompeji

(nađeno je preko 1000 tela, a pretpostavlja se da je grad imao oko 20000 stanovnika) ostala su onakva kakva su bila u vreme stradanja, jer je pepeo bio izuzetan konzervator, a da bi opstala posle iskopavanja, šupljine koje tada nije ispunio pepeo, ispunjene su tečnim gipsom. Kada se osušio, gips je konzervirao preostale kosti, vidljivi su zubi, lobanje... Vidljiv je i strah zgrčen kao vrisak koji ne čujemo, ali osećamo koračajući onoliko dugo koliko možemo izdržati tu prividnu tišinu. Zapitani nad smislom življenja, tu očitije nego drugde, sve ono što čulom i dušom dotaknemo ostaće zauvek upečatljivo i u sećanju. Nikad isti posle Pompeja. Ni dva puta posuti pepelom.

Znam kud' će me ponovo odvesti drumovi. Ovaj okus nosim na sva putovanja: <http://www.coolinarika.com/recept/ohridski-gevrečinja/> Do sretanja!

■

MOJ AMERIČKI SAN

Sve je počelo iz šale. Moja sestra od tetke koja živi u Americi počela je ozbiljno da razmišlja o tome da je posetimo. Amerika? Nemoguće...

Bio je sunčan dan pred kraj školske godine. Mama je ušla u moju sobu i čudno se osmehnula. Ima nešto da mi kaže, znam. Pogledala sam je znatiželjno i pomalo uplašeno. Rekla mi je da ćemo u američkoj ambasadi podneti zahtev za odlazak u Ameriku. Nisam mogla da verujem. Ipak, nije sve bilo tako jednostavno. Mesec dana pripremanja za intervju koji nas očekuje u ambasadi i hiljadu papira. Intervju je najbitniji, jer za vizu moramo da dokažemo da nećemo tamo ostati da živimo. Odobrili su nam zahtev i pozvali na razgovor. 21. jula.

21. jul. Sat vremena pre zakazanog termina bile smo ispred ambasade i vrtele se, nervozne, jedna oko druge. Prozvali su nas. Ušle smo u kontrolnu prostoriju, a zatim ušle u ogromno dvorište, a ispred nas je bila zgrada od sivog mermera. „To je Amerika“, rekla sam ironično. Na ulazu opet kontrola. Predali smo sve papire. Velika čekaonica bila je puna nervoznih ljudi koji čekaju da budu prozvani ili razočarano odlaze, jer su bili odbijeni. Napokon smo prozване. Ljubazna žena pitala nas je za razloge zbog kojih idemo u Ameriku, šta imamo od imovine i koliko mislimo da ostanemo. Na naš odgovor, klimnula je glavom i rekla da nam je viza odobrena. Zvučalo je nestvarno. Istog dana rezervisale smo avionske karte. Sada je sve izgledalo lakše. Kupile smo karte za polazak 2. avgusta, preko Amsterdama.

2. avgust. Četiri ujutro. Spremne smo da krenemo na beogradski aerodrom. Težak rastanak od ostatka porodice na aerodromu izmamio je i poneku suzu. Predale smo prtljag i u sedam ujutro sele u avion. Sela sam pored prozora. Tek tada sam postala svesna svega. Oglasio se kapetan i vođa puta. Usledile su instrukcije za vezivanje pojasa i bilo koju iznenadnu situaciju koja može da se desi. Grčevito sam se prilepila na sedište. Avion je uzleteo. Posmatrala sam kako se udaljavamo od tla. Posle dva sata leta, stigli smo u Amsterdam. Holandija, zemlja lala i vetrenjača. Prodavnice na aerodromu pretrpane suvenirima... Čekamo novi let.

Ukrcavanje u novi avion. Napokon. Ovaj avion je sasvim drugačiji. Podrazumeva se da mora biti drugačije opremljen - čeka nas osam sati leta preko okeana. Svaki putnik ima svoj televizor, daljinski, slušalice, i uz sve to, jedno slatko čebence i jastuk, čisto da se ušuškaš, jer je spoljna temperatura tokom leta - 50 stepeni. Osetila sam čuvnu turbulenciju i propadanje tokom leta. Ljubazne stjuardese stalno su prolazile i služile nas. Kad se približio osmi sat leta i kad više nisam znala kako da se namestim, jer su sedišta izuzetno neudobna, oglasio se kapetan i najavio da uskoro stižemo. Amerika je već tu, tako blizu! Moj san će uskoro biti ispunjen. Avion se polako spuštao, a moje srce je sve jače lupalo. I evo nas: "Dobrodošli na aerodrom Washington DC!" Užurbano smo izašle iz aviona i uputile se ka izlazu. Došle smo do naših kofera. Nervozna, sreća i umor - neopisiv osećaj. Prešle smo pogledom preko ljudi koji čekaju. Ugledale smo naše i potrčale im u zagrljaj. Deset godina nije malo. Ušli smo u kola i uputili se prema njihovom gradu.

Spomenik na dlanu

Sylver Spring, Maryland, miran američki kraj kao iz filmova - šuma, priroda i dečija igrališta. Narednih dana upoznale smo grad. Veliki tržni centri i hrana na svakom koraku. Jeftina hrana je „fast food“, a ako želiš nešto zdravije, moraš da „spremiš“ novčanik. Nastavili smo upoznavanje okoline...

Washington, Bela kuća opkoljena novinarima i turistima. US Capitol, simbol je grada... Muzej koji me je oduševio je „Madame Tussauds“, muzej voštanih figura koji prikazuje poznate ličnosti u realnoj veličini. Svakog momenta sam očekivala da će neko od njih progovoriti.

Posetile smo i Ocean City u kom je nešto hladnije, a talasi su veliki. Imala sam čast da vidim delfine kako se utrkuju u velikom jatu.

Vreme je proletelo, a mi smo morale kući. Težak rastanak označio je kraj jednog putovanja i dane koje ću pamtiti dok sam živa.

Ivana Davčik GFT 4/15

HAMU, POR ÉS PÉNZ

Porban kúszó emberek
Ettől a látványtól szenvedek
Tűzben égő házak
És csodától pompázó várak

A gazdagabb bármit megtehet
Mindent, amit akar, megvehet
Míg a pór nép szenved
Lopott pénzből megveszi a lelked

Védtelenek, a hamuban fekszenek
Lassan már minden harcot elvesztenek
A nép nem mer ellenszegülni
Mert nem akar a pisztoly csövének feszülni

Kapzsi urak pénzben fürdenek
Míg mások a megélhetőségükért küzdenek
Mint a földrengés, úgy söprik el az életet
A szabadságod most már féltethet

Tőke Ádám AT2/2

REMÉNY

Részlet az *Elzárt világ* című novellából - II. helyeztként továbbjutott a KMV döntőjébe

Apu már megint ivott. Nagyon félek attól, hogy megint megver, amiért nem hoztam neki piát a boltból. Igazából féléraktam a pénzt a kis teknősbékas perselyembe. Múlt héten kinéztem magamnak egy két kisautót a szomszéd boltban, és most arra gyűjtök pénzt. Mikor megemlítettem neki, hogy mit akarok, úgy ordított rám, hogy abba belefájdult a fejem. Anyunak is mondtam, mikor apu elment itthonról, de neki nincs pénze, hogy megvegye nekem a két kisautót. Hát szóval ezért gyűjtöm apu pénzt. Már két sör árát elraktam, ám apunak azt mondtam, hogy ellopták tőlem. Azért is megvert, de nem kaptam akkorát, mintha az igazat mondtam volna el.

Már egészen hozzászoktam ahhoz, hogy apu ilyen, nem is sírok annyit miatta. Csak anyut sajnálom, nagyon rossz látni, mikor apu anyut bántja. Ő többet szokott kapni, és hangosabbakat is sikít, mint én, ahogyan a bőrére suhint az őv csatja. Látom az arcát a félelmet meg a rettegést, hogyha apu itthon van. De ha éppen valahova elmegy inni, akkor anyu bevonul a nappaliba, és vasalás közben sír. Soha nem ad ki hangot, csak a könnyei hullását hallani. Ilyenkor a kulcslyukon keresztül figyelem egy ideig, majd bemegyek hozzá. Ő gyorsan letörlí a könnyeket kipirult bőréről, és mosolyt erőltet puha arcára. Tudom, hogy nem igazi a boldogsága, de én is visszasmolyogok rá. Néha mikor nincs sok vasalnivalója, az ölébe hűz, és mesél nekem. Általában arról, hogy egyszer milyen boldogok leszünk csak mi ketten, ám ha nagy fájdalmai vannak, csak szorosan magához ölel, és halkan dúdol a hajamba. Érezni szoktam a fejbőrömről a meleg és nedves könnycseppjeit. Olyankor megfogadom anyunak, hogy mikor nagy és erős fia leszek, elviszem innen. Ezzel mosolyt csalogok az arcára, de nem akármilyen mosolyt, hanem csakis igazi reménytelmi mosolyt. Megígérem neki, hogy elviszem abba az életbe, amiről ő mindig mesél nekem. Elviszem oda, ahol apu nem találja, és nem verheti.

Anyu már annyit mesélt nekem arról a helyről. Ott mindenki boldog és barátságos. Ott nincsenek hangos kiabálások és gonosz apukák. Ott minden kívánságom valóra válhat. Anyuci szokott mesélni egy bácsiról is. Szerinte ez a bácsi a legkedvesebb és legszeretethebb az egész világban. Anyu Istennek is szokta nevezni őt. En még nem találkoztam vele, de már most nagyon szeretem, mert anyu is szereti őt. Remélem, ő is szeret majd engem, és nem lesz rám mérges úgy, mint apu. Ő biztos sosem fogja bántani anyukámat és engem sem. Még nem tudom egyelőre, hol van ez a hely, de anyu megígérte, egyszer eljutok oda, és ő sosem hazudik.

Máté Tapodi Edit TPA 4/8

СВЕТЛОСТ

Уопште немам идеју о чему да пишем.
Просто немам ни трунку инспирације.
Жао ми је.

До малопре су ми мисли ровариле по уму и неконтролисано хујале по глави. Било их је разних, али ниједна не одговара наслову овог састава. У једном моменту сам се сетила тога да сам пре два-три дана кроз прозор своје собе видела дивље патке како лете на југ, ка Сунцу. Сунце представља светлост, зар не? Без ове огромне звезде не би било живота на овој планети. Не би било ни мене, ни Вас. Та замисао је помало застрашујућа. Кад већ спомињем тему постојања, живота и смрти, занима ме шта је прва ствар коју сам видела када сам се родила. Да ли је то био доктор, нека медицинска сестра, мој отац или моја мајка? Или сам, можда, видела само

јаку белу светлост која је преплавila просторију у којој сам се тада налазила. Не знам. Занима ме и то да ли је тачна теорија раја и пакла. Да ли заиста они који умру, у рају виде заслепљујућу светлост, и да ли је рај заиста толико „светло“ место каквим га милиони људи замишљају? Или та два-три места, урачунамо ли и чистилиште, у ствари и не постоје? Мислим да, када умremo, не идемо нигде осим два метра под земљу, и да не постоји никаква блажена светлост и олакшање после смрти. Светлост... Светлост је свуда око нас. Учионицу у којој се налазимо осветљавају неонске лампе. Улице које нас окружују осветљавају канделабри. А шта нас, људе, осветљава? Кога ми осветљавамо? Да ли је светлост којом једна особа зрачи довољно јака да

осветли другу особу? Да ли, уопште, свака особа поседује своју, јединствену светлост? Не знам. Не знам ни да ли ја поседујем своју светлост, нити да ли, ако је поседујем, зрачим њоме и осветљавам друге. Ако је имам, можда она изгледа као нека стара, недовољно заврнута сијалица. Можда у неким тренуцима засија свом својом снагом, а у другим се скоро у потпуности угаси. Можда моја светлост утиче на некога, можда некога сјај моје светлости привуче као ноћног лептира. Не знам.

Знам оволико: светлост постоји свуда око нас. Окружује нас, била она вештачка, природна, рефлексја или само метафора - ту је. Ту је да нам, свима који смо довољно храбри, покаже пу ка нашој будућности.

Милица Тепавац ГФТ 4/13

ДЕТИЊСТВО

Ова бела зграда на углу света, била је последње упориште нашег детињства. Бранили смо је чашћу, до последњих година наше славе. Били смо војници. Борили смо се сваки дан, покушавајући да одбранимо нашу зграду од непријатеља. Држао сам линију са својом браћом и никада се нисмо повукли. Било нас је деветнаесторо – од разводица до генерала, елитни одред војске младости, последњи наше врсте. Моји другови, моја браћа по оружју, волели су савремену технологију, а ја – ја сам се држао старих традиција. Пиштољи и пушке нису ме занимали, линију сам држао мачем и штитом. Сваку победу славили смо као да нам је била прва, уз музику и пиће. Онда је, једном, дошао тај дан када смо подлегли тежини одрастања. Пораз није дошао од стране непријатеља који је живео на граници нашег света, него изнутра. Када нас је она издала, она коју смо сви волели, она која нас је чувала, наша срца потонула су у ноћ реалности. Наша срца иструнула су изнутра. Машта, она којој смо се дивили и коју смо бранили, изневерила нас је.

Гледао сам их како одлазе, како умиру, како их машта напушта и уништава. Један за другим, падали су на бојном пољу времена. Ја сам са војницима одрастао и са њима сам научио како да умрем. Остао сам сам, једини ја нисам напустио своју стражу- заставник прве класе, Андреј Видић.

Seћam se dobro tog dana kada je i mene mašta napustila. Otravne strele realnosti prodrle su u moj oklop i ja sam, konačno, pao. Ja, poslednji vojnici odreda davno zaboravljenog. Klečao sam na travi, krvav i slomljen, dok me je neprijatelj opkoljavao. Moj čelični mač, moj najbolji prijatelj, postao je daska od drveta, moj štit, uljubljen i zarђao, pretvorio se u xrupu kartona oblepljenog selotejnom. Naš замак, наш дом, био је само једна стара, бела зграда - олупина насукана на плажи коју су сви заборавили и напустили. То је требало да буде мој

час, moj trenutak slave! O mojim hrabrim delima bi se pisalo i певало до краја времена, али ја сам пао. Ја сам погинуо као моја браћа. Најлепше време мог детињства се коначно завршило.

Нису писали приче и песме о нашем одреду, нису држали церемоније и нису наздрављали за нашу храброст - само су нас заборавили. Рат је, коначно, био завршен.

Андреј Видић Хорват ГФТ 4/15

WHAT IS TRUE LOVE?

Lovable, magnificent, but deadly. SHE is larger than me, stronger, and has been through life much more than I have. Her skin is rough, but I love her anyway.

I started rock climbing at the age of twelve. When I came to the climbing gym I was amazed how people, larger than me could climb these walls with such ease. In the beginning it was hard for me, but it “clicked”, and that was all I wanted to do from that point on. On my first climbing competition I was pretty good, fourth in the State. Then came my first climb in the nature. I was with my trainer and some friends that were my age. Everyone got a chance to climb the rock. And everybody got down pretty fast, except me. I was terrified by the height and the shortness of the edge I was standing on. But the flash of adrenaline was great. Now, after six years, I can say that I’m a pretty good rock climber, not professional, but one of the best in the State.

On one competition it “hit” me. It was at the Balkans climbing competition. While I was climbing a route twenty

meters long, a voice in my head started shouting, “What are you doing here? This is insane! You could be on the couch right now, watching TV and eating chips!” And before I knew it, my hand slipped, and I fell. Disappointment shredded me for days. I started asking myself, “Is it worth it? All the sweat, the pain, blood and tears while training. Is it worth risking it all for a moment of glory?”

I tried other sports, but it didn't work out. Somehow, after some time, I got "hungry" for climbing. I started training again, eating food that I didn't like, got stronger, faster, more motivated. The fire that almost burned out, burst into flames. So came the Senior State Competition where I "crushed" the competition.

My love for rock climbing, nature and adrenaline can't be explained to people that don't climb. One famous climber said: "If you have this calling to climb, that's your ticket and you got to go with it." I have tried many sports, but I always came back to rock climbing.

Ilija Tomić AT 4/1

Intervju: Tijana Krstić, učenica VT 4/3 odeljenja

TRUD I UPORNOST KAO RECEPT ZA USPEH

Tijana Krstić je devojka koja je iz Pirota došla u Suboticu da bi igrala za Ženski fudbalski klub "Spartak". To je sasvim dovoljan razlog da je predstavimo...

Koliko dugo treniraš i koje uspehe si do sada postigla?

Fudbalom se bavim od sedme godine. Sa ŽFK "Mašinac" iz Niša osvojila sam dva nacionalna prvenstva i dva nacionalna kupa.

Sa ŽFK "Spartak" osvojila sam za sada jedno prvenstvo i jedan kup, i zabeležila nastup u šesnaestini finala Lige šampiona za žene. Sa omladinskom reprezentacijom sam nastupila na Evropskom prvenstvu 2012. godine. Standardni sam član A reprezentacije Srbije.

Kako uskladuješ školske i sportske obaveze?

Prilično je teško i naporno uskladiti sportske i školske obaveze, ali ništa nije nemoguće. Trudom i upornošću uspevam da uskladim sve obaveze dovoljno dobro.

Zašto si upisala Politehničku školu?

Sticajem okolnosti sam kao dete imala priliku da naučim osnovne stvari o građevini, tako da sam zadovoljna u ovoj školi.

Da li imaš omiljeni predmet i profesora?

Najzanimljiviji predmet je srpski jezik, a omiljeni profesor mi je Ivana Sekulić koja predaje matematiku.

Tijana sa timom

Kakvi su tvoji planovi za budućnost?

Moja želja je da sa Nacionalnim timom odem na završnicu nekog od narednih svetskih prvenstava i da sa svojim klubom jednog dana podignem pehar u Ligi šampiona. Što se tiče školovanja, želim, naravno, da upišem fakultet. Potrudicu se da u skladu sa svojim obavezama dam svoj maksimum i po tom pitanju.

Imaš li neki savet za vršnjake?

Šta god budete radili u životu, važno je da budete srećni i ponosni na ono što jeste.

Alen Hodža VT 4/3

SVETSKI DAN ZDRAVLJA

Učenici Politehničke škole su 7. aprila 2014. godine na glavnom gradskom trgu zajedno sa članovima Udruženja građana „Život i zdravlje“ obeležili Svetski dan zdravlja. Učenici su sa građanima Subotice razgovarali o zdravoj ishrani i zdravom načinu života. Subotičani su tako dobili priliku da degustiraju zdravu hranu, ali i da kupe knjige o zdravoj ishrani, i tako prošire svoja znanja o ovoj važnoj temi.

Svetski dan zdravlja obeležava se 7. aprila svake godine od 1948. godine pod pokroviteljstvom Svetske zdravstvene organizacije. To je prilika da se pažnja javnosti skrene na najvažnije probleme u vezi sa zdravljem ljudi. Loša ishrana i nezdrave životne navike to svakako jesu, i zato nam je drago ako smo svojim angažovanjem bar nekom pomogli.

Promocija zdravog načina života

Stipan Peić, profesor

Intervju: Čongor Nađ, profesor fizičkog vaspitanja

VEŽBANJEM DO BOLJEG ZDRAVLJA

Ukoliko želite vežbanjem da stignete do boljeg zdravlja, a pripadate ženskom rodu, dobrodošli ste u vežbački klub čije se članice tri puta nedeljno u večernjim satima okupljaju u sali za fizičko Politehničke škole. Tu vas, vedar i raspoložen, očekuje trener Čongor Nađ, profesor fizičkog vaspitanja u Politehničkoj školi. Okupljanje žena svih starosnih kategorija započelo je 2012. godine tromesečnom

gradskom akcijom „Budi fit“ koju su, u to vreme, organizovali Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu i grad Subotica, u saradnji sa Domom zdravlja, mesnim zajednicama i školama. Međutim, i nakon završetka akcije, žene su nastavile da dolaze - što zbog svesti da je vežbanje zdravo, što zbog druženja i potrebe da, makar na kratko, „pobegnú“ od svakodnevnih obaveza.

Kako izgledaju treninzi?

Treninzi su lepi, zdravi i traju sat vremena. Prvi deo treninga, *Harvard step test*, traje šest minuta i dobar je za kardio-vaskularni sistem. Drugi deo treninga čine vežbe istezanja u okviru kojih radimo na jačanju trbušne muskulature i leđnih mišića, (vežbe joge), a zatim radimo vežbe za zadnjicu. Na kraju idu vežbe istezanja uz ripstol, tj. švedske lestve. Radimo i sa sa bučicama, jednoručnim tegićima, u sedećem položaju na klupicama.

Vi ste profesor u Politehničkoj školi. Da li je lakše raditi sa učenicima ili sa onima koji svojom voljom dolaze na treninge?

U pitanju je sadržan i odgovor. Naravno da je lakše raditi sa onima koji su motivisani za vežbanje i sa ljudima kojima je vežbanje preporučio lekar. Na treninzima se redovno vrši merenje šećera i krvnog pritiska.

Žene na treninge, pretpostavljamo, dolaze i zbog želje da izgledaju lepše. Nakon koliko vremena se primećuju prvi efekti vežbanja?

Efekti se osećaju već posle prvog treninga, pre svega, zbog upale mišića.

Zašto je važno vežbati?

Da bi se zadovoljila potreba za kretanjem i da bi se regulisali svi životno važni parametri kao što su krvni pritisak i šećer.

Na treninge dolaze i mlade devojke i žene srednjih godina, ali i one koje imaju preko šezdeset godina. Kako uspevate da treninge prilagodite svima?

U tome je umetnost da se da se prilagodiš i mlađoj i starijoj populaciji, ali uspevam. Žene su zakon!

Ženska vežbačka ekipa

Treninzi u sali škole održavaju se tri puta nedeljno

Obeležavanje druge godišnjice postojanja

Tamara Šarčević GFT 3/13

БАЧКО ДУШАНОВО

Бачко Душаново је мало село које се налази око 25 километара јужно од Суботице. Настало је досељавањем ратних добровољаца из Првог светског рата којима је Крфским споразумом била обећана земља. На место означено за подизање села 1925. године долазе инжењери и обележавају величину кућних плацева. Исте године ископан је први темељ и саграђена прва кућа Бачког Душанова. Поред села протече речица Чик која ствара мало речно острво, где је требало да се налази спортско- рекреативни центар, а који још увек није узграђен. У центру села налази се простор обележен за копање темеља православне цркве која, такође, није изграђена. Ту се још налази и стадион фудбалског тима „Хајдук“ који је изграђен

1950. године у радној акцији, као и кошаркашки терен, школа и споменик жртвама фашизма из Другог светског рата, који је подигнут 7. јула на Дан села, 1970. године. У Бачком Душанову тренутно живи око 588 пунолетних становника, а просечна старост становника је 40, 2 године. Село полако, али сигурно изумири. У њему је пуно напуштених кућа у којима су живели људи који су се одселили у град, тражећи срећу и бољи живот. У село поново долазе током лета, за време годишњих одмора, када се село пробуди и живне.

И поред свега овога што сам написао, волим своје село, и биће ми тешко ако се једног дана будем одселио одавде.

Петар Пауновић АТ 1/1

BEZDÁN

Az északnyugat-bácskai régió csücskében fekvő Bezdán két ország (Magyarország és Horvátország) határa mentén helyezkedik el. Itt torkollik a Ferenc-csatorna a Dunába. Körös-körül mintegy szigetként vizek veszik körül. A környék jellegének egyik meghatározója a sok lombhullató erdő.

Neve a szláv bezdan (= feneketlen mélység, örvény) főnévből származik. A népesség teljes száma a 2011-es népszámlálás során: 4623 fő. Területe 84,7 km², és a zombori községhez tartozik.

Településünknek jó földrajzi fekvése van, természeti szépségei (1000 kat. hold erdő övezi): erdei, csatornái, állóvizei vadban és halban igen gazdagok. A Duna és az öntözőcsatornák által közrefogott tájon váltakozva járhatjuk be a különböző erdőket, szántóföldeket, mezőket a hullámos felszínű dombságon és síkagon.

Az idők során kiépültek a strandok, üdülők a Duna-parton. Nem csak a fürdőzők, hanem a vízi sportok kedvelői számára is tökéletes helyeket biztosítanak a falut körülvevő folyók és állóvizek.

A feltárt régészeti leletek arról tanúskodnak, hogy ezen a vidéken már több mint 5000 évvel ezelőtt ember élt. A nagy népvándorlás utolsó hullámaként a IX. században a magyarok érkeztek. Abban az időben a mai Bezdán területén a bodrigok szláv törzse tanyázott.

1979-ben építették a jelenlegi Testvériség-egység Általános

Iskolát. Az iskola önálló nevelő- és oktatási intézményként működik. Az iskolában pillanatnyilag 25 osztályában 435 tanuló tanul és 49 foglalkoztatott dolgozik. 25 tanterme és szakosított tanterme van, valamint tornateremmel is rendelkezik. Az oktatás magyar és szerb nyelven folyik.

A település gyógyfürdővel rendelkezik, a reumatikus betegségek gyógyírájaként emlegetett a bezdáni jódos víz. A vizekben gazdag környék főként a horgászok, turisták paradicsoma.

A Ferenc-csatorna dunai torkolatának zsilipje (Kamarazsilip, 1856), ahol Európában elsőnek alkalmaztak víz alatt betont. A bezdáni Szentháromság fogadalmi kápolna a helység és a Vajdaság legrégebb megőrzött római katolikus népi építészeti műemléke. A búcsú a templomunk felépülésének a napja.

Szerbia színeiben hét bezdáni szerepel a londoni olimpia játékokon. Bezdán fő sportjai közé tartozik a kajak és a kézilabda. Kajak a jó vízellátás miatt; kézilabda, mivel abban erősek vagyunk.

A Duna menti kultúrnap, ismertebb nevén Hármas Találkozó, immár kilencedszer került megrendezésre az idén. A Pulzus civil szervezet által életre hívott magyar-horvát-szerb határ menti régió fesztiválja olyan rendezvény, amelynek célja az etnikumok közötti tolerancia erősítése és párbeszéd kialakítása a kultúra eszközeivel.

Kocsis Szigneta AT/2/2

